

24 stron druku.

INWALIDA ŻYDOWSKI

miesięcznik

Organ Zjednoczenia Związków żyd. inwalidów, wdów i sierot wojennych Rzplitej P.

Redakcja i Administracja:
Kraków, ulica Skawińska L. 2.
Konto P. K. O. 406. 285. Tel. 107-63.

Prenumerata: Półroczna 1'80 zł, roczna 3'50 zł, łącznie z opłatą pocztową
Ogłoszenia: Cała strona 300 zł, 1/2 str. 1'50 zł, 1/4 str. 75 zł, 1/8 str. 40 zł.

Treść

Prawda o nowelizacji ustawy inwalidzkiej — Ustawa o zaopatrzeniu inwalidzkim z dnia 17. 3. 1932 r. — Tabela rent inwalidzkich — Pod pręgierz opinii inwalidzkiej — Różne sprawy.

Prawda o nowelizacji ustawy inwalidzkiej.

Dla organizacji inwalidzkich nie było żadną tajemnicą, że Rząd nosił się już od dawna z zamiarem przeprowadzenia nowelizacji ustawy inwalidzkiej. Początkowo wszystkie wysiłki szły w tym kierunku, aby los ofiar wojen. był poprawiony, oraz, aby wszystkie krzywdzące postanowienia, jakie dotąd przy wykonywaniu ustawy inwalidzkiej z dnia 18-go marca 1921 r. miały miejsce, zostały usunięte. Liczne konferencje przedstawicieli naszej organizacji u władz centralnych, były dowodem tego, że byliśmy przejęci głęboką troską o dalszy los ofiar wojen. Nie spodziewaliśmy się jednak tego, że Rząd ze względu na konieczności oszczędzania w budżecie państw, chwyci się tak łatwego środka, aby także i na rentach inwalidzkich zaoszczędzić. Wszystko było odkryte wielką tajemnicą, a mimo to wszelkie zapewnienia ze strony władz centralnych, iż Rząd nie zamierza przeprowadzić nowelizacji ustawy inwal. w duchu pogorszonym, nie uspiły naszej czujności, a także nie potrafiło to nas w błąd wprowadzić, gdy organ Związku inwal. wojen. R. P. ogłosił w swym „Inwalidzie“ szumnie, że Minister Pracy i Opieki Społecznej p. gen. Hubicki zapewnił ich Radę naczelną, że nie należy się spodziewać uszczuplenia praw inwalidzkich, gdyż na to się nie zanosz.

Nasza organizacja zrozumiała już od dawna, że

dla wywalenia słusznie należących nam się praw zachodzi bezwzględna potrzeba stworzenia wspólnego Komitetu Wykonawczego wszystkich centralnych organizacji inwalidzkich, który to Komitet mógłby występować jednolicie w obronie praw ofiar wojen. Ale niestety, nie znaleźliśmy tego zrozumienia, gdyż jednej z największych organizacji inwalidzkich Związku inwal. R. P. wydaje się do dnia dzisiejszego, że ma monopol na inwalidów wojen. i że żadna organizacja inwalidzka nie należąca do ich szeregów nie ma prawa wypowiadania się w tych kwestiach. Przypominamy w tem miejscu, że kiedy już od dłuższego czasu było na alarm, że Rząd w swych gabinetach już obmyślał plany na przyszłość, w jaki sposób uszczuplić prawa inwalidów wojen., nasza organizacja zwróciła się ustnie i pisemnie pod adresem Zarządu Głównego Związku inwal. R. P. o stworzenie wspólnego komitetu wykonawczego, któryby doprowadził do wspólnego i jednolitego porozumienia się we wszystkich aktualnych ogólnych sprawach inwalidzkich, gdyż tylko taki komitet byłby w możności pożyteczną działalność dla dobra ofiar wojen. rozwinąć, to otrzymaliśmy bezprzykładną odpowiedź, która opiewa: „Wydział Wykonawczy Zarządu Głównego Związku Inwalidów Wojen. R. P. postanowił nie skorzystać z propozycji W. Panów odnośnie utworzenia

komisji porozumiewawczej wszystkich centralnych organizacji inwalidzkich“. Dotyczące pismo jest podpisane przez przewodniczącego p. Karkoszkę.

Zatem panowie ci udaremnili naszą pracę i odtarli wyciągniętą dłoń naszą!

Z początkiem stycznia 1932 r. sprawa co do odebrania rent inwalidom wojen, trzech najniższych kategorii (15—34%), była już zanadto głośna. Ciężkawista jest, że ta organizacja nie zajęła żadnego stanowiska w tej mierze. Nasza organizacja na posiedzeniu swej Rady Naczelnej odbytem w dniu 17 stycznia 1932 pierwsza zaprotestowała przeciw temu zamachowi, a z tamtej strony pominięto to zupełnie milczeniem. Dopiero kiedy nasze komunikaty w prasie były głośne co do naszych protestów w tym względzie, rozpoczął Związek Inwalidów Wojen. R. P. działalność w tym kierunku, gdyż obawiał się, aby się nie spotkał wśród mas ofiar wojen. z zarzutami. Wszak projekt rządowy był bezlistny, gdyż zamierzał odebrać renty blisko 80.000 inwal. wojennym, a w ślad zatem osobom pozostałym w takich kategoriach. Organizacja Związku Inwal. R. P. przyjęła ze spokojem, że Rząd oświadczył, iż na rentach inwalidzkich musi zaoszczędzić 30—35.000.000 zł. rocznie i że poprostu na to niema rady. W międzyczasie z naszej strony przeprowadzano liczne konferencje u władz centralnych, skoro już było rzeczą wiadomą, że Rząd bezwarunkowo przy swoim obstaje, oraz, że przeprowadzi nowelizację ustawy inwal, która pozbawi kilkadziesiąt tysięcy inwalidów wojen, w tych ciężkich warunkach, prawie, że ich jedynego źródła dochodu. Staraliśmy się cały szereg spraw wysunąć z naszej strony w kierunku usunięcia wszelkiego zła, a w szczególności uzyskać zgodę na nasze dawne projekty wniesione jeszcze w poprzednim Sejmie przez naszego reprezentanta b. pos. Z. Helera. Istotnie udało się nam cały szereg spraw korzystać na konferencji w Min. Pracy i Opieki Społecz. załatwić dla dobra ofiar wojennych, jak np. dodatki dla ciężko uszkodzonych inwalidów wojen., pielęgnacyjny, kwalifikacyjny, przyznawanie rent dla wdów wojen. samotnych, które żyły w związku małżeńskim ze zmarłymi wzgl. poległymi przynajmniej jeden rok (dotąd obowiązywało dwa lata), szczególne uwzględnienie ciężko uszkodzonych inwalidów wojen. od 84—100% niezdolności zarobkowej, trzyletnią odprawę dla wdów wojen. w razie zamążpójścia zamiast dotąd jednorodnej, podwyżkę rent dla rodziców, przyznawanie rent dla sierót wojen. ponad 18 lat liczących, o ile te kształcą się zawodowo lub uczęszczają do szkół publicznych oraz podwyżkę rent dla wdów wojen., które przekroczyły 50-ty rok życia i cały szereg innych spraw. Przyznać trzeba, że w Min. Pracy i Opieki Społ. na odbytych konferencjach znaleźliśmy pełne zrozumienie dla postulatów przez nas

wysuwanych. Niestety sprawy zaopatrzeń dla wdów wojen. mających małżeństwa żyjących nie dało się przeprowadzić ze względu na rytuał.

Jednak w ostatniej chwili widzieliśmy, że Rząd przez usta p. wiceministra Skarbu Starzyńskiego nie odstępował ani na jotę od swych zamierzeń co do odebrania rent inwalidom wojen. 3-eh najniższych kategorii. Było to postanowienie bezwzględne. Dlatego też w ostatniej chwili a poprostu w ostatniej godzinie zdobyliśmy się na odwagę, że przeciw projektowi rządowemu co do odebrania rent blisko 80.000 inwal. wojen. a w ślad zatem osobom pozostałym, wysunęliśmy projekt utrzymania w mocy wszystkim ofiarom wojen. rent, leż w zamian za to przeprowadzenie tylko klasyfikacji miejscowości. To była jedyna i ostatnia deska ratunku, jeśli faktycznie chciało się przyjść z pomocą 80-tysięcznej masie inwalidów wojen.

Ale panowie ze Związku Inwal. R. P. uważali, że w tym wypadku jest najlepiej przeciw nam podjudzać, jak to zresztą dzieje się zazwyczaj na innych odcinkach, że wszystkimu są winni Żydzi! To jest najlepsza obrona. Jeśli święto katolickie zostaje skasowane to także winni Żydzi i za to rozbija się im szyby. Na to jednak niema już rady, gdyż i Związek Inwal. R. P. jest też dość przesiąknięty antysemityzmem.

Kłamstwo ma jednak krótkie nogi. Przypatrzmy się, jak ta sprawa rzeczywiście bliżej wygląda. Związek Inwal. Wojen. R. P. ma kilku posłów w klubie B. B., którzy — o ile rzeczywiście są tacy silni w stosunku do Rządu — mogli i powinni byli wszystko na korzyść inwalidów wojen. przeprowadzić. Milczeli o tem, że oprócz projektu odebrania rent inwalidom wojen. 3-eh najniższych kategorii, rządowy projekt zawierał równocześnie przeprowadzenie klasyfikacji miejscowości. Milczeli o tem, że rządowy projekt wygotowany przez Ministerstwo Skarbu przewidywał odebranie rent wszystkim wdowom wojen., które nie ukończyły 45-tego roku życia. Milczeli o tem, że projekt rządowy zawierał postanowienie co do wypłaty renty sierotom wojennym tylko do ukończonego 14 roku życia. Wszak nie było lejszego, jak tylko w klubie B. B. w którym ich posłowie zasiadają, przeciwstawić się tym zamierzeniom, a w ostateczności wyciągnąć z tego konsekwencje, t. j. albo złożyć mandaty poselskie, albo też ustąpić z zajmowanych stanowisk w organizacji. Panowie ci jednak żadnych konsekwencji nie wyciągnęli, lecz woleli lepiej zważyć całą winę na Żydów, gdyż jest to ich najlepsza i najskuteczniejsza broń, o ile ona trafi do przekonania nieświadomionych elementów.

I faktycznie szczęściem nazwać można, że nasza organizacja w tej ostatniej ciężkiej decydującej godzinie wystąpiła otwarcie, ratując temsamem kilka-

dziesiąt tysięcy inwalidów wojen. To boli ogromnie tych panów, że nie ich to jest zasługą i rozumiemy doskonale ich rozczarowanie, że przecież organizacja Zjednoczenie Związków Żyd. Inwal., Wdów i Sierót Wojennych R. P. miała tu właśnie decydujące znaczenie.

Jeśli faktycznie panowie tej organizacji byli tak wszechwładni i silniejsi jak cały Rząd, to powinni wytłumaczyć (a nie tumanić) masom ofiar wojen., dlaczego dopuścili do poniżej przedstawionych krzywdzących postanowień w nowej ustawie; a więc dopuścili do segregacji między inwalidami wojen. i wojskowymi i o ile chodzi o wojskowych inwalidów, to renta takim osobom, o ile doznają uszkodzenia po 1-ym kwietniu 1932 r., a komisje lekarskie uznają ich poniżej 30% niezdolności zarobkowej *na state*, albo poniżej 45% *czasowej* niezdoln. zarobk. nie będzie wypłacana. Dlaczego dopuścili do tego niesłychanego faktu, że rodzice po inwalidach wojen., których śmierć nie będzie się znajdowała w związku przyczynowym ze służbą wojskową, nie będą mieli prawa do zaopatrzenia rodzic. Renta inwalidzka dotąd nie podlegała żadnemu zajęciu prawnemu, a dziś art. 27 ustawy inwal. zezwala na to w pewnych wyjątkach, a więc dlaczego do tego dopuścili? Termin zaopatrzenia dla osób pozostałych był zagwarantowany dotąd od daty zgłoszenia pretensji o zaop. a obecnie według art. 29 ustawy inwal. zaop. będzie przyznawane od 1 następnego miesiąca po wydaniu orzeczenia Sądu Okr. o uznaniu za zmarłego. A więc dlaczego do tego dopuścili?

Jak chodzi o klasyfikację miejscowości, to kwestja ta nie byłaby tak ogromnym nieszczęściem, jak wręczystości jest niem art. 33 ustawy inwal., który jest tysiącrotnie gorszy aniżeli wszystko inne. Według tego artykułu inwalidom z utratą ogólnej zdolności zarobkowej poniżej 45% oraz osobom otrzymującym zaopatrzenie pieniężne z art. 19 ustawy inwal. z dnia 17 marca 1932 r. prawo do pobierania renty zawieszają się, o ile posiadają gospodarstwa o powierzchni conajmniej 5 hektarów użytkowej ziemi I. lub II. kl., 6 hektarów III. kl., 8 hektarów IV. kl. a niezależnie od tego prawo do pobierania renty zawieszają się wogóle inwal. wojen. od 15—84% niezd. zarobk., jeżeli dochód z jakiegokolwiek źródła przewyższa u osób nieutrzymujących rodziny, podwójną kwotę renty zasadniczej zupełnego inwalidy wojen. (250 zł. mies.), a utrzymujących rodzinę podwójną kwotę renty zasadniczej zupełnego inwalidy wojen. wraz z dodatkiem na żonę (300 zł. miesięcznie). Otóż w tem miejscu należy stwierdzić, że organizacja Związku Inwal. R. P. dopuściła do spustoszenia pod względem wypłaty renty, gdyż na podstawie ustawy z dnia 4 sierpnia 1922 poz. 608, Dz. U. R. P. Nr. 67, art. 5, pkt. f) zawieszenie renty było tylko

wówczas możliwe, „jeżeli miesięczny dochód, *podlegający opodatkowaniu*, dwukrotnie przewyższa rentę, jaka przysługuje zupełnemu inwalidzie. Stopniowe obniżanie renty stosowało się z chwilą, gdy dochód osoby przewyższał rentę zupełnego inwalidy. Z każdorazowym podniesieniem się dochodu o 1/5 powyższej normy obniżano się rentę w tym samym stosunku”. Stokrotnie lepszy był art. 5 tu zacytowany aniżeli obecnie brzmienie art. 33 ustawy z dnia 17-go marca 1932. Dlaczego o to nie rozdzierają szat panowie ze Związku Inwal. R. P.? Sądzą zapewne, że potrafią tu mydlić oczy, ale już wkrótce fakty będą same mówiły za siebie, a wtenczas poznają się wazysey na ich obłudnej robocie.

Czy więc i tu w tych wszystkich wypadkach, wywołujących ogromną krzywdę dla inwalidów i wdów wojen. — ponoszą również Żydzi winę?

Przywódcy organizacji Związku Inwal. R. P. okazali w całej pełni swoją niemoc, a widząc, że nie mogli i nie potrafili niczego zdziałać, gdyż Rząd wogóle się na nich nie oglądał, całą złość z djabełską furją wyładują pod adresem naszej organizacji, sądząc, że znajdują łatwe pole do propagandy dla chrenienia siebie, który to sposób postępowania jest u nich notorycznym w tego rodzaju wypadkach. Że jednak kłamliw na każdym kroku niechaj będzie dowodem ostatni atak ich organu odnośnie do przedłużonego terminu rejestracyjnego dla inwalidów wojennych w czasie od 1 lipca 1929 do 31 grudnia 1930 r., która to sprawa jest wyłączną zasługą naszej organizacji, a w szczególności naszego kol. b. posła Z. Hellera na terenie sejmowym. Otóż panowie ci twierdzą kłamliwie, że to jest ich zasługa, ale przecież na szczęście mamy jeszcze w posiadaniu oryginalne dokumenty, które muszą raz na zawsze przygwoździć ich niekone kłamstwa. Mamy tu przed sobą druk sejmowy Nr. 400 Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej okres II. odnośnie do przedłużenia terminu rejestracyjnego w czasie uchwalenia tej ustawy, który opiewa: „Sprawozdanie Komisji opieki społecznej i inwalidzkiej o wniosku posła Hellera i tow. w sprawie zmiany art. 24 ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojen. (druk. Nr. 382)”. Nagłość tego wniosku została motywowana przez kol. b. posła Z. Hellera na plenum Sejmu w dniu 16 stycznia 1929 r., który to wniosek został wówczas przyjęty. Przeczytajcie sobie panowie stenogram sejmowy, a wówczas nie posuniecie się do tak daleko idących bezelnych kłamstw!

Przyzwyczajeni jesteśmy już do niejednych wściekłych ataków ze strony tych panów, na które wogóle nie reagujemy, gdyż polemika z nimi przekracza zazwyczaj granice przyzwoitości, ale nie wiadzieliśmy, że potrafią posuwać się do tego rodzaju kłamliwych przedstawień istotnych faktów, tak, jak gdyby na to nie było dowodów rzeczowych. Wszak

na każdym kroku spotykamy się ze strony tych panów z obłudą, mimo liczących ustnych barankowatych zapewnień o chęci współpracy z nami. A gdy się ich przypadkowo ustnie indaguje co do przekreślenia istotnych faktów, to wówczas przedstawiciel tej organizacji ma odwagę powiedzieć, że jest zupełnie niewinny i wogóle nie wiedział o tem, że to lub owo w ich organie napisano. Nie mają tej męskiej odwagi patrzenia prawdzie w oczy, a raczej lubią popisywać się bezprzykładną demagogią, jaka miała miejsce właśnie przy nowelizacji ustawy inwalidzkiej. Kierownicy naszej organizacji nie są obdzieleni sutemi koneksyjkami jak hurtowniami tyt. i innymi intratnymi monopolami, które prowadzonym organizacjom Związku Inwal. R. P. przynoszą pokaźne dochody i nie mając zatem własnych kieszeni napechanych — odezwują więc nasi przywódcy w całej pełni niedole

mas inwalidzkich i w każdej chwili tak jak dotąd stają w obronie pokrzywdzonych. Nie patrzą młczo na krzywdy wyrządzone ofiarom wojen, a to właśnie tych panów bardzo boli, że nasza organizacja naprawdę z wielkim poświęceniem oddaje się pożytecznej pracy dla dobra ofiar wojen. Dla tych panów było obojętnem, czy kilkadziesiąt tysięcy inwalidów wojen. straci prawa do renty inwal., a niewątpliwie ich nieudany plan był też w dużej mierze skierowany przeciw samym żydowskim inwalidom wojen., ale nam nie mogło to być obojętnem, gdyż nawet najmniejsza renta 15% inwalidy wojen. stanowi przeważnie główną podstawę jego utrzymania. Takich obłąkańców, kierujących się ślepią nienawiścią i demagogią, a często z złośliwą głupotą rzucających się w furj — odsyłamy do zakładu dla obłąkanych, gdyż tam jest ich właściwe miejsce!

U S T A W A

o zaopatrzeniu inwalidzkim

z dnia 17 marca 1932.

TYTUŁ I.

Zakres osób uprawnionych do zaopatrzenia.

Art. 1. Uprawnionymi do zaopatrzenia z niniejszej ustawy są:

- a) inwalidzi wojenni,
- b) inwalidzi wojskowi,
- c) osoby, pozostałe po inwalidach wojennych, po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową oraz po zaginionych (art. 4) bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych,
- d) osoby, pozostałe po inwalidach wojskowych.

Art. 2. Za inwalidów wojennych uważa się osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby:

- a) w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej w czasie wojny, prowadzonej przez Państwo Polskie, lub w czasie po ogłoszeniu mobilizacji sił zbrojnych,
- b) w uznanych przez Państwo Polskie wojskowych formacjach polskich przy armjach obcych,
- c) w armjach państw zaborezych, o ile służbę tę

pełnili w czasie od 1 sierpnia 1914 roku i to:

- w armji niemieckiej do 27 grudnia 1918 r.,
 - w armji rosyjskiej do 1 marca 1918 r.,
 - w armji austriackiej do 1 listopada 1918 r.,
- a posiadają prawo obywatelstwa polskiego,
- d) w walkach orężnych przeciw państwom zaboreczym i nieprzyjacielskim o niepodległość Polski po 1 sierpnia 1914 r.,
 - e) w formacjach obcych, uznanych przez Państwo Polskie za takie, które na zasadzie przynależności lub porozumienia z siłą zbrojną polską, walczyły w obronie Polski przeciw państwom nieprzyjacielskim, jeżeli te osoby doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia w czasie i na skutek walki orężnej z nieprzyjacielem w obronie Polski i o ile te osoby posiadają obywatelstwo polskie lub na mocy uzyskanego zezwolenia przebywają na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a nie mogą uzyskać zaopatrzenia od władz, które te formacje powoływały do życia.

Za inwalidów wojskowych uważa się:

- a) osoby, które doznały uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia na skutek służby w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej w czasie pokoju,
- b) członków organizacji Przystosowania Wojskowego, którzy doznali okaleczenia powodują-

cego utratę zdolności do pracy zarobkowej na skutek zajęć wojskowych z bronią, spełnianych na zarządzenie i pod nadzorem powołanego do tego przez władze wojskowe instruktora Przeposobienia Wojskowego.

Art. 3. Za pozostałych w rozumieniu art. 1 uważa się:

- wdowę, o ile małżeństwo zostało zawarte z zachowaniem form prawnych, przepisanych przez ustawodawstwo cywilne,
- dzieci ślubne, pochodzące z takiego małżeństwa,
- dzieci nieslubne, o ile zmarły inwalida był zobowiązany opłacać za nie alimentację z tytułu prawnie stwierdzonego ojcostwa,
- dzieci adoptowane, które były na utrzymaniu poległego, zmarłego lub zaginionego, względnie inwalidy wojennego, o ile adoptacja nastąpiła przed doznaniem uszkodzenia,
- rodziców,
- rodziców adoptujących, o ile adoptacja poległego lub zmarłego nastąpiła przed doznaniem uszkodzenia zdrowia oraz o ile poległy lub zmarły był ich jedynym żywicielem.

Za osoby, pozostałe po poległych, zaginionych (art. 4) lub zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową, oraz po inwalidach wojskowych uważa się osoby, wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, o ile *odnośnie małżeństwo, adoptacja lub ojcostwo zmarłego, względnie zaginionego zaistniały przed śmiercią, zaginięciem, względnie przed doznaniem uszkodzenia zdrowia lub okaleczeniem inwalidy wojskowego.*

TYTUŁ II.

Postępowanie w sprawach o uznanie za zaginionego i stwierdzanie związku przyczynowego uszkodzenia zdrowia ze służbą wojskową.

Art. 4. Za zaginionego bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych ma być uważany ten, kto na żądanie pozostałych po nim (art. 3) po przeprowadzeniu osobnego postępowania za takiego uznany zostanie.

Ogłoszenie o wdrożeniu postępowania w sprawie uznania za zaginionego bez własnej winy będzie umieszczone w „Monitorze Polskim“ na koszt Skarbu Państwa.

Art. 5. Sądy grodzkie są obowiązane na wniosek władz, wyznaczonych w drodze rozporządzenia przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej, Ministra Skarbu i Ministra Sprawiedliwości przesłuchiwać pod przysięgą świadków:

- na stwierdzenie związku przyczynowego między uszkodzeniem zdrowia, okaleczeniem, względnie śmiercią a służbą wojskową,
- w postępowaniu o uznanie za zaginionego bez

własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych.

Pogorszenie już dawniej powstałej choroby lub kalektwa na skutek służby wojskowej należy traktować narówni z uszkodzeniem zdrowia lub kalektem, nabytym na skutek służby wojskowej.

Art. 6. Do orzekania o związku przyczynowym uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia ze służbą wojskową oraz o stopniu utraty zdolności zarobkowej, spowodowanej tem uszkodzeniem, względnie okaleczeniem, są powołane: w pierwszej instancji komisja rewizyjno-lekarska, a w drugiej i ostatniej instancji inwalidzkie komisje odwoławcze.

Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu i Ministrem Spraw Wewnętrznych wyda w drodze rozporządzenia przepisy o składzie, organizacji i trybie postępowania komisji rewizyjno-lekarskich i odwoławczych i wyznaczy władze, powołane do orzekania o zaginięciu bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych (art. 4).

Do orzekania o przyznaniu i wymiarze, względnie o zgaśnięciu i zawieszeniu, zaopatrzeń pieniężnych z niniejszej ustawy oraz do ich wypłaty są powołane władze, które wyznaczy Minister Skarbu.

Koszty, związane z postępowaniem administracyjnym i sądowym oraz z dochodzeniami w sprawach, wymienionych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, ponosi Skarb Państwa.

Art. 7. Jeżeli uszkodzenie zdrowia, uprawniająca do zaopatrzenia na mocy niniejszej ustawy, ulegnie pogorszeniu, może inwalida, po upływie 6-ciu miesięcy od daty uprawomocnienia się orzeczenia komisji rewizyjno-lekarskiej lub od dnia ogłoszenia orzeczenia inwalidzkiej komisji odwoławczej żądać ponownego badania. Jeżeli badanie nie wykáže pogorszenia stanu zdrowia, inwalida ponosi wszelkie koszty, związane z wdrożeniem postępowaniem.

Jeżeli badanie wykáže polepszenie stanu zdrowia, komisja rewizyjno-lekarska, względnie komisja odwoławcza, określa ponownie stopień utraty zdolności zarobkowej, w tym jednak wypadku, gdy ustalony ponownie stopień przeszedł niższą rentę niż poprzedni, na inwalidę nie nakładają się obowiązki ponoszenia kosztów postępowania.

Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu, może poddać rewizji wszystkie orzeczenia komisji rewizyjno-lekarskich, względnie odwoławczych, wydane do chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, co do istnienia dowodów związku przyczynowego uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia ze służbą wojskową.

TYTUŁ III.

Zaopatrzenia inwalidzkie

Art. 8. Zaopatrzenie stanowią następujące świadczenia ze strony Państwa:

- zasadnicza renta inwalidzka,
- dotatki;

1. ciężkoposzkodowanych,
2. kwalifikacyjny,
3. rodzinny,
4. pielęgnacyjny,

- c) zapomoga pogrzebowa,
- d) renty pozostałych,
- e) leczenie i dolecanie,
- f) zaopatrywanie w aparaty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- g) szkolenie,
- h) opieka społeczna.

Rozdział 1.

Renty inwalidzkie.

Art. 9. Rentę inwalidzką wymierza się w stosunku do utraconej zdolności zarobkowej.

Art. 10. Prawo do zaopatrzenia pieniężnego z niniejszej ustawy przysługuje:

- 1) inwalidom wojennym z utratą przynajmniej 15% zdolności zarobkowej,
- 2) inwalidom wojskowym z utratą przynajmniej 30% zdolności zarobkowej wskutek stałego kalectwa,
- 3) inwalidom wojskowym (art. 2, ust. 2, lit. a) z utratą przynajmniej 45% zdolności zarobkowej w wypadkach nieprzewidzianych w pkt. 2.

Art. 11. Renta może być czasowa lub stała, zależnie od czasowej lub stałej utraty zdolności zarobkowej, i wynosi przy utracie:

- 15% zdolności zarobkowej — 15% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 16% do 24% zdolności zarobkowej — 20% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 25% do 34% zdolności zarobkowej — 30% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 35% do 44% zdolności zarobkowej — 40% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 45% do 54% zdolności zarobkowej — 50% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 55% do 64% zdolności zarobkowej — 60% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 65% do 74% zdolności zarobkowej — 70% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 75% do 84% zdolności zarobkowej — 80% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 85% do 94% zdolności zarobkowej — 90% renty zasadniczej zupełnego inwalidy,
- od 95% do 100% zdolności zarobkowej — 100% renty zasadniczej zupełnego inwalidy.

Art. 12. Zasadnicza renta zupełnego inwalidy wojennego (powyżej 94% utraty zdolności zarobkowej w związku ze służbą wojskową) wynosi 125 zł miesięcznie, zupełnego inwalidy wojskowego — 100 zł miesięcznie.

Art. 13. Inwalidzi, którzy utracili przynajmniej 45% swojej zdolności zarobkowej w związku przy czynnym ze służbą wojskową, otrzymują dodatek ciężkoposzkodowanych, który reguluje się według następującej skali:

- przy utracie zdolności zarobkowej od 45 do 54% — 10 zł,
- przy utracie zdolności zarobkowej od 55 do 64% — 15 zł,
- przy utracie zdolności zarobkowej od 65 do 74% — 30 zł,
- przy utracie zdolności zarobkowej od 75 do 84% — 45 zł,
- przy utracie zdolności zarobkowej od 85 do 94% — 60 zł,
- przy utracie zdolności zarobkowej od 95 do 100% — 75 zł.

Inwalida, którego ogólna utrata zdolności zarobkowej przekracza 45%, a nie pozostaje w związku ze służbą wojskową w stopniu uzasadniającym pobieranie dodatku ciężkoposzkodowanych, otrzymuje, o ile ma prawo do renty, procentową część dodatku ciężkoposzkodowanych, odpowiadającego procentowi ogólnej utraty jego zdolności zarobkowej.

Art. 14. Inwalidzi wojenni i wojskowi, którzy w następstwie ciężkiego uszkodzenia zdrowia, względnie okaleczenia, są tak niedołężni, iż stale potrzebują opieki i pomocy innych osób, otrzymują dodatek na pielęgnację w następującej wysokości:

- a) 25 zł miesięcznie,
- b) 50 zł miesięcznie w wypadkach całkowitej utraty wzroku lub utraty co najmniej dwóch kończyn,
- c) 75 zł miesięcznie w wypadku całkowitego obezwładnienia fizycznego amputacji więcej niż 2-ech kończyn lub podwójnych kalectw.

O uprawnieniu do pobierania dodatku na pielęgnację, jak również o wysokości dodatku według ust. 1 niniejszego postanowienia orzeka inwalidzka komisja rewizyjno-lekarska.

Art. 15. Dodatek kwalifikacyjny otrzymują inwalidzi o utracie przynajmniej 45% zdolności zarobkowej.

Dodatek kwalifikacyjny niższy przysługuje inwalidom, którzy:

- 1) posiadają średnie wykształcenie ogólne lub zawodowe, bądź też
- 2) przed wstąpieniem do służby wojskowej zajmowali stanowiska w zawodzie, wymagające specjalnych kwalifikacyj lub wykształcenia średniego, albo
- 3) uzyskali rangę oficerską do kapitana włącznie lub równorzędną.

Dodatek kwalifikacyjny wyższy przysługuje inwalidom, którzy:

- 1) posiadają wyższe wykształcenie ogólne lub zawodowe, bądź też
- 2) przed wstąpieniem do służby wojskowej zajmowali stanowiska w zawodzie, wymagające wyższych

specjalnych kwalifikacyj lub wyższego wykształcenia, albo

3) uzyskali rangę co najmniej majora lub równorzędną.

Dodatek kwalifikacyjny niższy wynosi 25%, wyższy 50% renty zasadniczej i dodatku ciężkooszkodowanych w wymiarze, odpowiadającym danej miejscowości (art. 17).

Blizsze postanowienia co do stanowisk w zawodzie i wykształcenia, uprawniającego do dodatku kwalifikacyjnego, wyda w drodze rozporządzenia Minister Pracy i Opieki Społecznej i Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych i Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 16. Inwalidzie przysługuje prawo do dodatku rodzinnego na żonę w wysokości 20% renty zasadniczej pobieranej przez inwalidę i prawo do dodatku na każde dziecko w wysokości 10% pobieranej kwoty renty zasadniczej i dodatku na żonę.

Dodatek rodzinny na dzieci nie może być przyznany na więcej niż czworo dzieci.

Inwalidzie nie przysługuje prawo do dodatku rodzinnego:

- a) na żonę, pobierającą uposażenie z instytucji państwowej ze Skarbu Państwa lub z fundusów samorządowych,
- b) na żonę sądowo rozwiedzioną lub separowaną, o ile mąż nie jest orzeczeniem sądownym zobowiązany do jej utrzymania.

Do dzieci w rozumieniu niniejszego artykułu zalicza się dzieci ślubne i uprawnione, tudzież pasierby. Prawo do dodatku na dziecko przysługuje do ukończenia 18-go roku życia. Jeżeli dziecko uczeszcza do szkoły publicznej lub wskutek utratności fizycznej, umysłowej albo nieuleczalnej choroby nie może zarabiać na swoje utrzymanie, prawo do dodatku przysługuje do ukończenia 24-go roku życia dziecka.

Dzieci i pasierbów, które weszły w związki małżeńskie, lub które się same utrzymują, jako też dzieci i pasierbów, posiadających własne zaopatrzenie, nie uwzględnia się przy wyznaczeniu dodatku rodzinnego.

Inwalidom, uprawnionym na mocy innej ustawy do pobierania ze Skarbu Państwa dodatków na rodzinę, przysługuje prawo wyboru dodatku dla nich korzystniejszego.

Dodatki z niniejszego artykułu wymiara się od renty zasadniczej, przysługującej inwalidzie według postanowień art. 17 niniejszej ustawy.

Art. 17. Określone art. 11 kwoty renty zasadniczej przysługują inwalidzie, zamieszkałemu w jednej z miejscowości, zaliczonych do klasy A. Kwoty te obniża się zależnie od miejsca zamieszkania, a w szczególności w jednej z miejscowości, zaliczonych do klasy B, obniża się te kwoty o 12%, zaliczonych do klasy C, o 30%. Podział miejscowości na klasy zawiera załącznik, stanowiący integralną część niniejszego artykułu.

Rada Ministrów będzie mogła zaliczyć do klasy wyższej miejscowości (osady), położone w okręgach podmiejskich miast powyżej 100.000 mieszkańców,

i osady fabryczne wielkiego przemysłu, oraz w okresach co najmniej dwuletnich poddawac rewizji zaliczenie miejscowości do klas, ustalonych w załączniku do niniejszego artykułu.

Zasada, określona w ust. 1 niniejszego artykułu, stosuje się do dodatku ciężkooszkodowanych z tą zmianą, że obniżenie dodatku inwalidów z utraty zdolności zarobkowej powyżej 84%, nie może przekroczyć normy dla klasy miejscowości B.

Za miarodajne do wymiaru uważa się ostatnie miejsce zamieszkania inwalidy w kraju przed rozpoczęciem służby wojskowej.

W stosunku do osób które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy miały prawo do zaopatrzenia z ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), miarodajne jest miejsce ich zamieszkania w dniu 1 stycznia 1932 r.

Wymiar, uskuteczony w myśl ust. 1, ulega zmianie w razie zmiany miejsca zamieszkania po upływie co najmniej 3 lat zamieszkiwania w nowej miejscowości, w wypadkach przesiedlenia się uprawnionego do miejscowości klasy wyższej z powodów, uzasadniających przesiedlenie.

Jeżeli inwalida nie ma miejsca stałego zamieszkania w kraju, przysługuje mu wymiar renty jak w miejscowości, zaliczonej do klasy C. Wymiar zaopatrzenia osób, pobierających w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy rentę zagranicą na podstawie zezwolenia Ministra Skarbu, udzielonego w myśl art. 26. lit c) ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), uskutecznia się według klasy miejscowości A.

Blizsze postanowienia co do ust. 6 niniejszego artykułu zawierać będzie rozporządzenie wykonawcze.

Art. 18. Zapomoga pogrzebowa przysługuje osobom, pozostałym po zmarłych inwalidach, którzy byli uprawnieni do zaopatrzenia pieniężnego z niniejszej ustawy, względnie osobom, które poniosły koszty pogrzebu.

Zapomoga pogrzebowa równa się jednomiesięcznej zasadniczej rencie zupełnego inwalidy w wymiarze, zaliczonym od miejsca śmierci zmarłego w myśl art. 17. O ile zapomoga przysługuje z tytułu innej ustawy, uprawnionemu służy prawo wyboru.

O ile koszty pogrzebu pokryte zostały ze środków publicznych, prawo do poboru zapomogi pogrzebowej upada.

Rozdział II.

Zaopatrzenie pieniężne wdów.

Art. 19. Prawo do zaopatrzenia przysługuje wdowom po inwalidach, których utrata zdolności zarobkowej uprawniała przed śmiercią do zaopatrzenia pieniężnego, o ile związek małżeński został zawarty przed okaleczeniem lub chorobą, uprawniającą do renty, a tytuł do zaopatrzenia powstał po dniu 1 sierpnia 1914 r. Wdowom po inwalidach wojennych przysługuje prawo do zaopatrzenia w razie zawarcia ślubu po okaleczeniu lub po wystąpieniu choroby, uprawniającej do zaopatrzenia na mocy niniejszej

ustawy, jeżeli związek małżeński trwał co najmniej jeden rok lub jeżeli małżeństwo było dziecine. Prawo wdowy rozpoczyna się z chwilą śmierci męża. Renta wdowa wynosi 30% renty zasadniczej zmarłego męża (art. 17).

Wdowom po poległych i zmarłych oraz po zmarłych inwalidach, których śmierć pozostaje w przychylnym związku ze służbą wojskową lub po zaginionych (art. 32), przysługuje prawo do zaopatrzenia, o ile tytuł do zaopatrzenia powstał po 1 sierpnia 1914 r. Renta wdowa wynosi 30% renty zasadniczej, którą przysługiwała zupełnie inwalidzie w ostatnim przed śmiercią miejscu zamieszkania męża, po którym pozostała wdowa, przyczem analogiczne zastosowanie znajduje art. 17.

Dla wymiaru renty według niniejszego artykułu jest miarodajna o ile chodzi o wdowę po inwalidzie wojennym, renta inwalidy wojennego, o ile zaś chodzi o wdowę po inwalidzie wojskowym, renta inwalidy wojskowego.

Określony w niniejszym artykule wymiar renty wdowej podwyższa się do 50% (art. 17), jeżeli wdowa wskutek stałej słabości cielesnej lub umysłowej, stwierdzonej przez lekarza urzędowego, utraciła więcej niż 2/3 zdolności zarobkowej. Wdowy, które przekroczyły 50-ty rok życia i zgłoszą się o przyznawanie wyższego wymiaru renty, uważa się za odpowiadające warunkom do zaopatrzenia w wymiarze 50% bez względu na stopień utraty zdolności zarobkowej.

Wymiar renty wdowej, przewidzianej w niniejszym artykule, następuje od renty zasadniczej i dodatku kwalifikacyjnego, obliczonego jednak od samej renty zasadniczej, jeżeli poległy lub zmarły mąż miał, w myśl postanowień niniejszej ustawy, prawo do takiego dodatku lub warunki do jego uzyskania, gdyby żył.

Rentę w wymiarze, przewidzianym w ust. 4 niniejszego artykułu, otrzymuje wdowa, mająca na wychowaniu co najmniej jedno dziecko własne w wieku poniżej 15-ty lat z małżeństwa po poległym, zmarłym lub zaginionym, o ile nie ma ona poza zaopatrzeniem z niniejszej ustawy innych środków utrzymania.

Art. 20. W razie zamażpójścia otrzymuje wdowa odprawę w wysokości trzechletniego zaopatrzenia pieniężnego i traci tem samem wszelkie prawa do zaopatrzenia z niniejszej ustawy.

O ile wdowa wyjdzie zamąż za obywatela innego państwa, przysługuje jej odprawa tylko w tym wypadku, jeżeli odnośnie państwo stosuje wzajemność do obywateli Państwa Polskiego.

Art. 21. Zaopatrzenie nie przysługuje wdowie separowanej lub rozwiedzionej sędziwie, o ile mąż nie był orzeczeniem sądownym zobowiązany do jej utrzymania.

Rozdział III.

Zaopatrzenie pieniężne sierot i rodziców i granica rent osób pozostałych.

Art. 22. Sieroty po inwalidach, których utrata

zdolności zarobkowej uprawniają do zaopatrzenia pieniężnego z niniejszej ustawy, otrzymują do chwili samodzielnego zarobkowania lub zawarcia związku małżeńskiego, najpóźniej jednak do ukończenia 18-go roku życia, rentę sierocą w wysokości 20% renty, którą pobierały ich ojciec przed śmiercią przy zastosowaniu przepisów art. 17.

Sieroty po poległych i zmarłych, których śmierć pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową, lub po zaginionych (art. 4) otrzymują do chwili samodzielnego zarobkowania lub zawarcia związku małżeńskiego z ograniczeniem przewidzianem art. 32, najpóźniej jednak do ukończenia 18 roku życia, rentę w wysokości 20% renty zasadniczej, którą przysługiwała zupełnie inwalidzie wojennemu w ostatnim przed śmiercią miejscu zamieszkania zmarłego ojca, przyczem analogiczne zastosowanie znajduje art. 17.

Sieroty zupełnie otrzymują w wypadkach określonych w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, rentę sierocą w wysokości 30% renty zasadniczej.

Jeżeli sierota uczęszcza do szkół publicznych lub psychicznej, nie może zarabiać na swoje utrzymanie i nie posiada środków utrzymania, pobiera rentę przez cały czas tego stanu.

Jeżeli sierota uczęszcza do szkół publicznych lub kształci się zawodowo, otrzymuje rentę do czasu ukończenia szkoły lub wykształcenia, najwyżej jednak do ukończenia 24-go roku życia.

Do wymiaru rent sierocych mają analogiczne zastosowanie postanowienia ust. 3 i 5 art. 19.

Art. 23. Suma rent wdowej i sierocych, wymierzonych w wypadkach, odpowiadających postanowieniom art. 19 ust. 1 i art. 22 ust. 1, nie może przekraczać renty zasadniczej wraz z dodatkami rodzinnym na żonę, pobieranej przez zmarłego inwalidę.

Suma rent osób, pozostałych po poległym lub zaginionym (art. 4), w wypadkach odpowiadających postanowieniom art. 19 ust. 2, art. 22 ust. 2, i po zmarłym w związku przyczynowym ze służbą wojskową, nie może przekraczać renty zasadniczej wraz z dodatkami rodzinnym na żonę, która to renta przysługiwała by zupełnie inwalidzie wojennemu, względnie wojskowemu w ostatnim miejscu zamieszkania poległego, zaginionego lub zmarłego przy analogicznym zastosowaniu art. 19 ust. 3 i art. 17.

Celem utrzymania granicy rent, wskazanej w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, przy przyznawaniu rent zachowana ma być kolejność osób według art. 3.

Art. 24. Zpełne sieroty może Państwo umieścić w odpowiedniej zakładach na wniosek opiekunów; na ten czas zawieszają się renty.

Art. 25. Rodzice poległego i zmarłego, którego śmierć pozostaje w związku przyczynowym ze służbą wojskową lub zaginionego (art. 4), o ile są niezdolni do zarobkowania i nie posiadają niezbędnych środków utrzymania lub członków rodziny prawnie zobowiązanych i będących w stanie dostarczyć im środki utrzymania, otrzymują dla jednej osoby 20% , dla obojga 30% renty zasadniczej zupełnie inwalidy, według wymiaru zależnie od ostatniego miejsca ich zamieszkania przed rozpoczęciem służby wojskowej syna, przyczem analogiczne zastosowanie ma art. 17. Wymiar

renty rodzicielskiej podwyższa się dla jednej osoby do 25%, dla obojga rodziców do 40% renty zasadniczej zupełnego inwalidy w wypadkach, w których rodzice, mając wszystkie warunki przewidziane, niniejszym artykułem, utracili w związku ze służbą wojskową więcej synów.

Osoba która utraciła więcej niż 2/3 zdolności zarobkowej, matkę, która ukończyła 50-ty i ojca, który ukończył 60-ty rok życia, uważa się za niezdolnych do zarobkowania w rozumieniu niniejszego artykułu.

Do wymiaru zaopatrzenia rodzicielskiego po inwalidach stosuje się analogicznie postanowienia ust. 3. i 5 art. 19.

TYTUŁ IV.

Postanowienia wspólne dla zaopatrzeń pieniężnych.

Rozdział I.

Terminy wypłaty.

Art. 26. Renty, przyznane na mocy niniejszej ustawy, wypłaca się miesięcznie zgóry.

Rozdział II.

Zajęcie renty, termin zgłoszenia roszczeń, zgaśnięcie prawa do renty i zawieszenie renty.

Art. 27. Renta inwalidy wraz z dodatkami i innych osób, uprawnionych z niniejszej ustawy, wolna jest od wszelkich podatków państwowych i samorządowych i nie ulega zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu lub administracyjnemu poza wyjątkami, w artykule niniejszym wymienionim.

Zapowiedzenie i zajęcie renty z dodatkami, z wyjątkiem dodatku ciężkoposzkodowanych i pielęgnacyjnego, jest dopuszczalne, celem ściągnięcia lub zabezpieczenia roszczeń alimentacyjnych oraz pożyczek, udzielonych inwalidzie z funduszów publicznych, na ten cel przeznaczonych. Dopuszczalne jest również potrącenie z renty z dodatkami, z wyjątkiem dodatku ciężkoposzkodowanych i pielęgnacyjnego, kwot renty i dodatków, pobranych nieprawie lub w nienależnej wysokości. Zapowiedzenia, zajęcia i potrącenia w tych wypadkach nie mogą przekroczyć 30% łącznej sumy renty z dodatkami, ulegającymi zajęciu. Zapowiedzenia i potrącenia.

W razie zbiegu wierzytelności zaspokojenie następuje bez względu na czas powstania wierzytelności w następującym porządku:

1) roszczenia alimentacyjne do wysokości 15% sumy renty z dodatkami,

2) roszczenia Skarbu Państwa z tytułu nieprawie lub w nienależnej wysokości pobranej renty i dodatków,

3) roszczenia z pożyczek, udzielonych z funduszów publicznych, i pozostałe roszczenia alimentacyjne.

O porządku zaspokojenia roszczeń, mających to samo pierwszeństwo, decyduje termin doręczenia urzę-

zędowi, przekazującemu rentę, orzeczenia sądowego lub administracyjnego.

Renty i dodatki, pobrane nienależnie wskutek podania przez osoby, do tego zobowiązane, nieprawdziwych danych lub też świadomego zamieszczenia przez te osoby okoliczności, powodujących zawieszenie lub zmniejszenie zaopatrzenia, ulegają też do zupełnych umorzenia potrąceniu z przypadających do wypłaty rent do wysokości 50% łącznej sumy renty z dodatkami.

Procentowe ograniczenia wprowadzone w ust. 2 i 5 niniejszego artykułu, nie mają zastosowania do nienależnie pobranych kwot renty i dodatków, jeżeli wypłata nastąpiła wskutek zawinionego działania lub zaniechania osób, wymienionych w poprzednim ustępie, stwierdzonego wyrokiem karno-sądowym.

Zapowiedzenia i zajęcia z tytułu roszczeń alimentacyjnych pozostają ważne i w tych wypadkach do wysokości 15% sumy renty z dodatkami.

Art. 28. Urzędy gminne, względnie magistraty, o ile zostaną wezwane przez właściwe władze do stwierdzenia okoliczności, służących za podstawę orzeczenia, dotyczącego zaopatrzenia (np. ilość członków rodziny, posiadanie majątku nieruchomościowego, miejsce zamieszkania i t. p.) odpowiedzialne są solidarnie z osobami, które zaopatrzenie nieprawie pobrały, za straty Skarbu Państwa, spowodowane zaniedbaniami urzędu gminnego, względnie magistratu, który świadomie lub wskutek przeprowadzenia oczywiste niedbalych dochodził poświadczyl okoliczności niegodne z rzeczywistością. Gminy przysługuje prawo regresu do swych organów, względnie funkcjonariuszów, którzy stali się winnymi powyższego uchybienia, a to niezależnie od ich odpowiedzialności karnej lub dyscyplinarnej.

O powyższej odpowiedzialności gmin orzekają właściwe władze nadzorcze na wniosek władzy przyznającej zaopatrzenia z niniejszej ustawy.

Art. 29. Roszczenia do zaopatrzenia pieniężnego z niniejszej ustawy muszą być zgłoszone pod rygorem utraty prawa:

1) przez inwalidów przed upływem jednego roku po opuszczeniu służby wojskowej,

2) przez osoby, pozostałe po inwalidach i poległych przed upływem roku od dnia śmierci zmarłego, względnie poległego.

Roszczenie do zaopatrzenia po poległych i zmarłych w związku przyczynowym ze służbą wojskową, których śmierć nie może być wykazaną formalną metryką śmierci a w miejsce jej uzyskano orzeczenia sądowe o zasobie śmierci (o uznaniu za zmarłego), zgłoszone być musi najpóźniej do jednego roku po upływie czasokresu, którego zachowanie, zgodnie z przepisami prawa cywilnego, stanowi ustawowcy warunki domniemania zasobie śmierci.

Zaopatrzenie pieniężne w wypadkach, wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu, należy się od pierwszego dnia miesiąca po zgłoszeniu roszczenia.

W wypadkach, przewidzianych w ust. 2 niniejszego artykułu:

a) jeżeli odnośne orzeczenie sądu przedstawiłoby władzy, przyznającej zaopatrzenie przed

TABELA

należyciści inwalidy wojennego zamieszkałego w klasie miejscowości A¹ w myśl art. 10—17 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) obowiązujących od dnia 1. X. 1932 r.

Kat.	Renta zasadnicza		Dodat. dla ciężko poszkod.	Razem	Dodat. na żonę	Razem	Dodat. na dziecko	Należyciść dla inwalidy				Dod. kwalif.		Dodat. pielegn.		
	Zł	Zł						Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł
	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 dziećmi	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł
I	18·75	—	18·75	3·75	22·20	2·25	żon.	24·75	27—	29·25	31·50					
							wd.	21—	23·25	25·50	27·75					
II	25—	—	25—	5—	30—	3—	żon.	33—	36—	39—	42—					
							wd.	28—	31—	34—	37—					
III	37·50	—	37·50	7·50	45—	4·50	żon.	49·50	54—	58·50	63—					
							wd.	42—	46·50	51—	55·50					
IV	50—	—	50—	10—	60—	6—	żon.	66—	72—	78—	84—					
							wd.	56—	62—	68—	74—					
V	62·50	10—	72·50	12·50	85—	7·50	żon.	92·50	100—	107·50	115—					
							wd.	80—	87·50	95—	102·50	18·12	36·25			
VI	75—	15—	90—	15—	105—	9—	żon.	114—	123—	132—	141—					
							wd.	99—	108—	117—	126—	22·50	45—			
VII	87·50	30—	117·50	17·50	135—	10·50	żon.	145·50	156—	166·50	177—					
							wd.	128—	138·50	149—	159·50	29·37	58·75			
VIII	100—	45—	145—	20—	165—	12—	żon.	177—	189—	201—	213—					
							wd.	157—	169—	181—	193—	36·25	72·50			
IX	112·50	60—	172·50	22·50	195—	13·50	żon.	208·50	222—	235·50	249—					
							wd.	186—	199·50	213—	226·50	43·12	86·25			
X	125—	75—	200—	25—	225—	15—	żon.	240—	225—	270—	285—					
							wd.	215—	230—	245—	260—	50—	100—	25—	50—	75—

upływie roku od daty orzeczenia sądowego o zaszej śmierci (o uznaniu za zmarłego), należy się zaopatrzenie pieniężne od pierwszego dnia miesiąca po dacie orzeczenia sądowego,

- b) jeżeli odnośne orzeczenie sądu o zaszej śmierci (o uznaniu za zmarłego), przedstawiono władzy, przysługującej zaopatrzenie, po upływie roku od daty orzeczenia sądowego, należy się zaopatrzenie pieniężne od pierwszego dnia miesiąca po przedstawieniu orzeczenia sądu urzędowi, przysługującemu zaopatrzenie.

Art. 30. Prawo do pobierania renty gaśnie:

- 1) w razie śmierci,
 - 2) gdy osoba, pobierająca rentę, została skazana prawomocnym wyrokiem sądowym:
- a) na karę śmierci, karę więzienia lub ciężkiego

więzienia powyżej jednego roku; w województwach pomorskiem, pomorskiem i górnośląskiej części województwa śląskiego skazanie na karę więzienia w wymiarze, wyżej określonym, pociąga za sobą zgaśnięcie prawa do pobierania renty tylko w razie orzeczenia utraty obywatelskich praw honorowych;

- b) bez względu na wysokość i rodzaj kary za przestępstwo przeciwpaństwowe.

W wypadku zgaśnięcia prawa do pobierania renty z powodów, przewidzianych w ust. 1 pkt. 2 niniejszego artykułu, żona i dzieci, o ile nie są współwinnymi popełnionego przestępstwa i nie mają środków utrzymania, mogą otrzymać zaopatrzenie wdowie, względnie sierocie (art. 19 ust. 1, art. 22 ust. 1 i art. 23 ust. 1).

W wypadkach, przewidzianych w ust. 1 pkt. 2 niniejszego artykułu, inwalida nie traci prawa leczenia i protezowania.

TABELA

należności inwalidy wojennego zamieszkałego w klasie miejscowości B - w myśl art. 10—17 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) obowiązujących od dnia 1. X. 1932 r.

Kat.	Renta zasadnicza		Dodat. dla ciężko pszkod.		Razem		Dodat. na żonę		Razem		Dodat. na dziecko		Należności dla inwalidy				Dod. kwalifik.		Dodat. pielęgn.			
	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 dziećmi	25%	50%	I.	II.	III.	
	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	
I	16'50	—	16.50	3'30	19.80	1'98	żon.	21'72	23'76	25'74	27'72											
							wd.	18'48	20'46	22'44	24.42											
II	22—	—	22—	4'40	26'40	2'64	żon.	29.04	31'68	34'32	36'96											
							wd.	24'64	27'28	29'92	32'56											
III	33—	—	33—	6'60	39'60	3'96	żon.	43'56	47'52	51'48	55'44											
							wd.	36'96	40'92	44'88	48'84											
IV	44—	—	44.—	8'80	52'80	5'28	żon.	58.08	63'36	68'64	73'92											
							wd.	49'28	54'56	59'84	65'12											
V	55—	8'80	63'80	11—	74'80	6'60	żon.	81'40	88—	94'60	101'20											
							wd.	70'40	77—	83'60	90'20	15'95	31'90									
VI	66—	13'20	79'20	13'20	92'40	7'92	żon.	100'32	108'24	116'16	124.08											
							wd.	87'12	95'04	102'96	110'88	19'80	39'60									
VII	77—	26'40	103'40	15'40	118'80	9'24	żon.	128'04	137'28	146'52	155'76											
							wd.	112'64	121'88	131'12	140'36	25'85	51'70									
VIII	88—	39'60	127'60	17'60	145'20	10'56	żon.	155'75	166'32	176'88	187'44											
							wd.	138'16	148'72	159'28	169'84	31'90	63'80									
IX	99. —	52.80	151'80	19.80	171'60	11'88	żon.	183'48	195'36	207'24	219'12											
							wd.	163'68	175'56	187'44	199'32	37'95	75'90									
X	110—	66—	176—	22—	198—	13'20	żon.	211'20	224'40	237'60	250'80											
							wd.	189'20	202'40	215'60	228'80	44—	88—	25—	50—	75—						

Art. 31. Minister Skarbu może przywrócić rentę inwalidzie wojennemu, jeżeli prawo do jej pobierania zgłosi na podstawie postanowień ustaw karnych byłych państw zaborecznych z powodu wyroków sądowych, wydanych na skutek przestępstw, popełnionych przed dniem 15 października 1927 r., o ile postanowienie artykułu poprzedniego, przy uwzględnieniu rodzaju przestępstwa i kary, nie przewidywałyby w danym wypadku zgąszenie renty.

Art. 32. Uprawnienie do zaopatrzenia tymczasowego pozostałych po zaginionym bez własnej winy na terenie i w czasie działań wojennych (art. 4) rozpoczyna się od daty wydania orzeczenia odnośnej władzy o uznaniu za zaginionego, natomiast gaśnie:

- a) jeżeli zaginiony odnajdzie się,
- b) po upływie 3-eh lat od wydania orzeczenia o uznaniu za zaginionego, jeżeli w ciągu tego czasu nie przedłożono metryki jego śmierci,

względnie nie uzyskano orzeczenia sądowego, uznającego zaginionego za zmarłego. Dostarczenie tych dowodów później nie uprawnia do zaopatrzenia za czas od ustania zaopatrzenia tymczasowego do chwili złożenia dowodów właściwej władzy.

Art. 33. Prawo do pobierania renty zawieszają się:

- a) w razie przebywania poza granicami państwa bez zezwolenia Ministra Skarbu na korzystanie z renty zagranicą dłużej niż rok — na czas takiego pobytu zagranicą;
- b) w razie utraty obywatelstwa polskiego do chwili ponownego uzyskania tego obywatelstwa;
- c) o ile uprawniony na mocy prawomocnego wyroku sądowego odbywa karę pozbawienia wolności;
- d) inwalidom z utratą ogólnej zdolności zarobko-

TABELA

należności inwalidy wojennego zamieszkałego w klasie miejscowości € - w myśl art. 10—17 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) obowiązujących od dnia 1. X. 1932 r.

Kat.	Renta zasadnicza	Dodat. dla ciężko pow. skod.	Razem	Dodat. na żonę	Razem	Dodat. na dziecko	Należność dla inwalidy				Dod. kwalifik.		Dodat. pielęgn.					
							z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 dziećmi	25%	50%	I.	II.	III.			
							zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł
I	13,13	—	13,13	2,63	15,76	1,57	żon.	17,33	18,90	20,47	22,04							
							wd.	14,70	16,27	17,84	19,45							
II	17,50	—	17,50	3,50	21,—	2,10	żon.	23,10	25,20	27,30	29,40							
							wd.	19,60	21,70	23,80	25,90							
III	26,25	—	26,25	5,25	31,50	3,15	żon.	34,65	37,80	40,95	44,10							
							wd.	29,40	32,55	35,70	38,85							
IV	35,—	—	35,—	7,—	42,—	4,20	żon.	46,20	50,40	54,60	58,80							
							wd.	39,20	43,40	47,60	51,80							
V	43,75	7,—	50,75	8,75	59,50	5,25	żon.	64,75	70,—	75,25	80,50							
							wd.	56,—	61,25	66,50	71,75	12,69	25,37					
VI	52,50	10,50	63,—	10,50	73,50	6,30	żon.	79,80	86,10	92,40	98,70							
							wd.	69,30	75,60	81,90	88,20	15,75	31,50					
VII	61,25	21,—	82,25	12,25	94,50	7,35	żon.	101,85	109,20	116,55	123,90							
							wd.	89,60	96,95	104,30	111,65	20,56	41,12					
VIII	70,—	31,50	101,50	14,—	115,50	8,40	żon.	123,90	132,30	140,70	149,10							
							wd.	109,90	118,30	126,70	135,10	25,37	50,75					
IX	78,75	52,80	131,55	15,75	147,30	9,45	żon.	156,75	166,20	175,65	185,10							
							wd.	141,—	150,45	159,90	169,35	32,89	65,77					
X	87,50	66,—	153,50	17,50	171,—	10,50	żon.	181,50	192,—	202,50	213,—							
							wd.	164,—	174,50	185,—	195,50	38,37	76,75	25,—	50,—	75,—		

wej poniżej 45% oraz osobom, otrzymującym zaopatrzenie pieniężne z art. 19 niniejszej ustawy, mającym środki utrzymania ze stałych warsztatów pracy na roli, przyczem za stały warsztat pracy na roli uważać należy, bez względu na sposób zagospodarowania i położenie, gospodarstwa o powierzchni co najmniej 5 ha użytkowej ziemi I-ej lub II-ej klasy, 6 ha III-ej klasy, 8 ha IV-ej klasy. Blizsze postanowienia co do zakwalifikowania gospodarstw z ziemią, zaliczoną do kilku różnych klas, z uwzględnieniem norm, wyżej podanych, oraz z ziemią, zaliczoną do dalszych klas jak również co do gospodarstw o specjalnym charakterze ze względu na sposób zagospodarowania (warzywnictwo, sadownictwo i t. p.) i położenie, oraz gospodarstw, posiadanych przez inwalidów na mocy przepisów o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego, i gospodarstw, nabytych przez in-

walidów z mocy ustawy z dnia 28 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1), określi rozporządzenie wykonawcze;

- e) jeżeli dochód z jakiegokolwiek źródła, z łączeniem zaopatrzenia z niniejszej ustawy, przewyższa u osób, nie utrzymujących rodziny, podwójną kwotę renty zasadniczej zupełnego inwalidy wojennego, a u utrzymujących rodzinę podwójną kwotę renty zasadniczej zupełnego inwalidy wojennego wraz z dodatkami na żonę — w wymiarze zależnym od miejsca zamieszkania uprawnionego (art. 17).

Zastosowanie postanowień lit. d) niniejszego artykułu odnośnie do osób, otrzymujących zaopatrzenie pieniężne z art. 19, następuje przy uwzględnieniu stopnia zdolności zarobkowej tych osób, ustalonego przez właściwego lekarza powiatowego.

W wypadkach, wymienionych pod lit. d) niniejszego artykułu, przeniesienie prawa własności warsztatu pracy na rzecz żony, rodziców, dzieci lub ro-

TABELA

należności dla inwalidy wojskowego zamieszkałego w klasie miejscowości **A** - w myśl art. 11,12,13,14,15, 16, 17 i 65 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) obowiązujących od dnia 1. X. 1932 r.

Kat.	Renta zasadnicza	Dodat. dla ciężko poszkod.	Razem	Dodat. na żonę	Razem	Dodat. na dziecko	Należności dla inwalidy				Dod. kwalifik.		Dodat. pielęgn.			
							z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 dziećmi	25%	50%	I.	II.	III.	
							Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł
I	15—	—	15—	3—	18—	1·80	żon.	19·80	21·60	23·40	25·20					
							wd.	16·80	18·60	20·40	22·20					
II	20—	—	20—	4—	24—	2·40	żon.	26·40	28·80	31·20	33·60					
							wd.	22·40	24·80	27·20	29·60					
III	30—	—	30—	6—	36—	3·60	żon.	39·60	43·20	46·80	50·40					
							wd.	33·60	37·20	40·80	44·40					
IV	40—	—	40—	8—	48—	4·80	żon.	52·80	57·60	62·40	67·20					
							wd.	44·80	49·60	54·40	59·20					
V	50—	10—	60—	10—	70—	6—	żon.	76—	82—	88—	94—	15—	30—			
							wd.	66—	72—	78—	84—					
VI	60—	15—	75—	12—	87—	7·20	żon.	94·20	101·40	108·60	115·80	18·75	37·50			
							wd.	82·20	89·40	96·60	103·80					
VII	70—	30—	100—	14—	114—	8·40	żon.	122·40	130·80	139·20	147·60	25—	50—			
							wd.	108·40	116·80	125·20	133·60					
VIII	80—	45—	125—	16—	141—	9·60	żon.	150·60	160·20	169·80	179·40	31·25	62·50			
							wd.	134·60	144·20	153·80	163·40					
IX	90—	60—	150—	18—	168—	10·80	żon.	178·80	189·60	200·40	211·20	37·50	75—			
							wd.	160·80	171·60	182·40	193·20					
X	100—	75—	175—	20—	195—	12—	żon.	207—	219—	231—	243—	43·75	87·50	25—	50—	75—
							wd.	187—	199—	211—	223—					

dzeństwa po dniu 1 stycznia 1932 r. nie ma wpływu na zastosowanie tych postanowień, o ile przez to środki utrzymania osoby, przynoszącej prawo własności, czerpane z danego warsztatu, nie doznały znaczącego uszczuplenia.

W wypadkach, przewidzianych pod lit. e), nie podlega zawieszaniu dodatek ciężkoposzkodowanych i pielęgnacyjny; również nie podlega zawieszaniu renta wraz z przysługującymi dodatkami inwalidów o utracie ogólnej zdolności zarobkowej powyżej 84%, oraz inwalidów ociemniałych.

Rozdział III.

Pobieranie różnych zaopatrzeń i kapitalizacja rent.

Art. 34. O ile inwalidzie, względnie pozostałym, przysługuje prawo do zaopatrzenia pieniężnego na za-

sadzie innej ustawy o zaopatrzeniu z funduszków państwowych z innego tytułu, jest dopuszczalne pobieranie obu zaopatrzeń ze Skarbu Państwa, lecz tylko do łącznej wysokości zasadniczej renty zupełnego inwalidy (art. 17).

W wypadkach, zasługujących na szczególne uzgodnienie, Minister Skarbu może udzielić zezwolenia na pobieranie zaopatrzeń w łącznej sumie, przekraczającej normę, przewidzianą w ust. 1.

Ograniczenia, przewidziane w niniejszym artykule, nie mają zastosowania do praw nabytych lub w przyszłości nabytych się mających na zasadzie ustaw o ubezpieczeniach społecznych.

Art. 35. Zasadnicza renta inwalidy, przysługująca mu według stopnia utraty zdolności zarobkowej, oraz dodatek rodzinny i kwalifikacyjny, o ile mu przysługują, może ulec skapitalizowaniu, w celu umożliwienia pobierającym rentę nabycia lub uruchomienia warsztatu na roli, w przemyśle, handlu lub rze-

miośle, oraz w celu kształcenia się lub dokształcania, o ile:

1) osoba, pobierająca rentę, jest pełnoletnią i nie przekroczyła 55 roku życia;

2) istnieje gwarancja celowego użycia skapitalizowanej renty, zgodnie z zamierzeniami wnioskodawcy.

Mimo skapitalizowania renty inwalida zachowuje prawo do dodatków ciężkoposzkodowanych i pielęgnacyjnego oraz do leczenia i protezowania.

Zaopatrzenie pozostałych nie może ulec skapitalizowaniu.

Art. 36. W razie skapitalizowania wypłaca się inwalidzie sumę, którą otrzymuje się, mnożąc 6-cio miesięczną kwotę renty zasadniczej i dodatków, wymienionych w art. 35, w wymiarze, przysługującym inwalidzie, przez mnożnik, zmieniający się stosownie do wieku; i tak dla inwalidy, który ukończył:

lat 21	mnożnik wynosi	18%
" 22	" "	18%
" 23	" "	18%
" 24	" "	18
" 25	" "	17%
" 26	" "	17%
" 27	" "	17%
" 28	" "	17
" 29	" "	16%
" 30	" "	16%
" 31	" "	16%
" 32	" "	16
" 33	" "	15%
" 34	" "	15%
" 35	" "	15%
" 36	" "	15
" 37	" "	14%
" 38	" "	14%
" 39	" "	14%
" 40	" "	14
" 41	" "	13%
" 42	" "	13%
" 43	" "	13%
" 44	" "	13
" 45	" "	12%
" 46	" "	12%
" 47	" "	12%
" 48	" "	12
" 49	" "	11%
" 50	" "	11
" 51	" "	10%
" 52	" "	10
" 53	" "	9%
" 54	" "	9
" 55	" "	8%

Inwalida, który nie uzyskał skapitalizowania renty, może otrzymać zaliczkę na rentę do wysokości dwuletniej kwoty należnej renty z dodatkami, w art. 35 ust. 1 wymienionem z kredytu, przeznaczonego na ten cel w budżecie państwowym, tracąc prawo do renty i dodatków, wypłacanych tytułem zaliczki na okres czasu, za który otrzymał zaliczkę.

Osoby, pozostałe po inwalidzie, który uzyskał skapitalizowanie renty, tracą prawo do zaopatrzenia pieniężnego.

Szczegółowe przepisy w tym przedmiocie wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 37. Władza państwowa może zabezpieczyć użycie wypłaconej sumy na cele, w art. 35 wyszczególnione, sposobem wypłacania, zahipotekowaniem i zastrzeżeniem sobie prawa kontroli nad obrotem własnością, nabytą dzięki skapitalizowaniu renty.

Art. 38. Renta, w myśl art. 35 i 36 skapitalizowana, nie podlega zajęciu prawnemu. Czynnosi sądowe, połączone ze skapitalizowaniem, nie podlegają opłatom stempelowym.

Art. 39. Inwalidzi, którzy uzyskali rentę skapitalizowaną, oraz ich rodziny, względnie pozostali (art. 3) tracą prawo do zaopatrzenia pieniężnego, nie tracą zaś prawa do innych świadczeń, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Osoby, które na podstawie ustaw b. państw zaborezych uzyskały skapitalizowanie części renty, przypadającej im na podstawie tamtejszych ustaw, otrzymują rentę inwalidzką wedle niniejszej ustawy, zmniejszoną o część skapitalizowaną.

Inwalidom wojennym, których utrata zdolności do zarobkowania wynosi co najmniej 45%, a którzy uzyskali skapitalizowanie części renty przypadającej im na podstawie ustaw b. państw zaborezych w okresie dewaluacji marki niemieckiej, Minister Skarbu może przyznać rentę z niniejszej ustawy nie zmniejszoną o część skapitalizowaną.

TYTUŁ V.

Leczenie, dostarczanie aparatów ortopedycznych i środków pomocniczych, szkolenie i zatrudnienie inwalidów.

Art. 40. Inwalida ma prawo do korzystania na koszt państwa z pomocy lekarskiej, środków i zakładów leczniczych, o ile stwierdzonem zostanie, że choroba jego znajduje się w związku przyczynowym z odbytą służbą wojskową. Za czas pobytu w zakładzie leczniczym do jednego miesiąca opłaca inwalida rzeczywiste koszty utrzymania do wysokości, przypadającej mu za ten okres renty i dodatków. O ile koszty utrzymania przewyższają rentę, wynikłą stąd różnicę pokrywa Skarb Państwa.

Gdy pobyt inwalidy w zakładzie leczniczym trwa dłużej niż jeden miesiąc, przez czas dalszego w nim pobytu przysługuje inwalidzie, o ile ma prawo do renty, poza bezpłatnem utrzymaniem 5% zasadniczej renty zupełnego inwalidy w wymiarze według klasy miejscowości A (art. 17).

Zona i dzieci inwalidy, znajdującego się w zakładzie leczniczym, otrzymują zaopatrzenie w myśl zasad art. 19 ust. 1 i 3 i art. 22 ust. 1.

Art. 41. Prawo do korzystania na koszt państwa z pomocy lekarskiej, środków i zakładów leczniczych mają również inwalidzi poniżej 15% utraty zdolności zarobkowej, o ile udowodnią, że choroba, wymagająca leczenia, jest w związku z odbytą służbą wojskową.

TABELA

należności dla inwalidów wojskowego zamieszkałego w klasie miejscowości ■ - w myśl art. 11,12,13,14,15, 16,17 i 65 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) obowiązujących od dnia 1. X. 1932 r.

Kat.	Renta zasadnicza	Dodat. dla ciężko- porzko- d.	Razem	Dodat. na inonę	Razem	Dodat. na dziecko	Należności dla inwalidów				Dod. kwalifik.		Dodat. pielegn.				
							z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 dziećmi	25%	50%	I.	II.	III.		
																Żł	Żł
I	13:20	—	13:20	2:64	15:84	1:58	żon.	17:42	19:—	20:58	22:16						
							wd.	14:78	16:36	17:94	19:52						
II	17:60	—	17:60	3:52	21:12	2:11	żon.	23:23	25:34	27:45	29:56						
							wd.	19:71	21:82	23:93	26:04						
III	26:40	—	26:40	5:28	31:68	3:17	żon.	34:84	38:02	41:19	44:36						
							wd.	29:57	32:74	35:91	39:08						
IV	35:20	—	35:20	7:04	42:24	4:22	żon.	46:46	50:68	54:90	59:12						
							wd.	39:42	43:64	47:86	52:08						
V	44:—	8:80	52:80	8:80	61:60	5:28	żon.	66:88	72:16	77:44	82:72						
							wd.	58:08	63:36	68:64	73:92	13:20	26:40				
VI	52:80	13:20	66:—	10:56	76:56	6:34	żon.	82:90	89:24	95:58	101:92						
							wd.	72:34	78:68	85:02	91:36	16:50	33:—				
VII	61:60	26:40	88:—	12:32	100:32	7:39	żon.	107:71	115:10	122:49	129:88						
							wd.	95:39	102:78	110:17	117:56	22:—	44:—				
VIII	70:40	39:60	110:—	14:08	124:08	8:45	żon.	132:53	140:98	149:43	157:88						
							wd.	118:45	126:90	135:35	143:80	27:50	55:—				
IX	79:20	52:80	132:—	15:84	147:84	9:50	żon.	157:34	166:84	176:34	185:84						
							wd.	141:50	151:—	160:50	170:—	33:—	66:—				
X	88:—	66:—	154:—	17:60	171:60	10:56	żon.	182:16	192:72	203:28	213:84						
							wd.	164:56	175:12	185:68	196:24	38:50	77:—	25:—	50:—	75:—	

Art. 42. Kasy Chorych, oparte na ustawodawstwie o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby, są zobowiązane do udzielania inwalidom świadczeń, przewidzianych w art. 40 i 41 niniejszej ustawy, o ile zostaną do tego powołane przez Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Świadczeń tych będą udzielały Kasy Chorych bez względu na to, czy inwalidzi są ich członkami, w rozmiarze, przewidzianym statutowo dla ich członków, z tem jednakże, że granice okresu świadczeń, udzielanych w chorobie członkom Kas Chorych, nie mają zastosowania do inwalidów, gdy chodzi o choroby, będące w związku przyczynowym ze służbą wojskową.

Koszty świadczeń powyższych, udzielanych przez Kasy Chorych, jak również koszty administracyjne, z udzielaniem tych świadczeń związane, pokrywa w całości Skarb Państwa, przyczem zwrot świadczeń przez Skarb Państwa może być całkowicie lub częściowo ustalony w postaci ryczałtu, którego wysokość określi każdorazowo Minister Pracy i Opieki Społecz-

nej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Na odnośne wydatki Kasy Chorych będą otrzymywały zaliczki w wysokości kosztów, przewidywanych w danym okresie, związanych z udzielaniem świadczeń, wymienionych powyżej.

Terminy udzielania zaliczek i rozrachunków ze Skarbem Państwa oraz sposób tych rozrachunków i rozstrzygania sporów, na tem tie wynikłych, określi rozporządzenie, które wyda Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Postępowanie właściwych urzędów państwowych i Kas Chorych przy udzielaniu świadczeń w chorobie oraz prawa i obowiązki inwalidów w stosunku do tychże urzędów i Kas, procedurę przy uznawaniu danej choroby za objętą postanowieniami art. 40 i 41 niniejszej ustawy, dla celów rozrachunków Kas Chorych ze Skarbem Państwa, przy zapewnieniu prztem właściwego udziału zainteresowanych Kas Chorych, sposób rozstrzygania sporów, mogących stąd wyniknąć oraz sporów inwalidów z Kasami Chorych z tytułu powyż-

TABELA

należności dla inwalidy wojkowego zamieszkałego w klasie miejscowości € - w myśl art. 11,12,13,14,15, 16, 17 i 65 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) obowiązujących od dnia 1. X. 1932 r.

Kat.	Renta zasadnicza	Dodat. dla ciężko- po- szkod.	Razem	Dodat. na żonę	Razem	Dodat. na dzie- cko	Należność dla inwalidów				Dod. kwalifik.		Dodat. pielegn.				
							z 1 dzieckiem	z 2 dziećmi	z 3 dziećmi	z 4 dziećmi	25%	50%	I.	II.	III.		
							Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł	Zł
I	10·50	—	10·50	2·10	12·60	1·26	żon.	13·86	15·12	16·38	17·64						
							wd.	11·76	13·02	14·28	15·54						
II	14—	—	14—	2·80	16·80	1·68	żon.	18·48	20·16	21·84	23·52						
							wd.	16·68	17·36	19·04	20·72						
III	21—	—	21—	4·20	25·20	2·52	wd.	27·72	30·24	32·76	35·28						
							żon.	23·52	26·04	28·54	31·08						
IV	28—	—	28—	6·60	33·60	3·36	żon.	36·96	40·32	43·68	47·04						
							wd.	31·36	34·72	38·08	41·44						
V	35—	7—	42—	7—	49—	4·20	żon.	53·20	57·40	61·60	65·80						
							wd.	46·20	50·40	54·60	58·80	11·50	21—				
VI	42—	10·50	52·50	8·40	60·90	5·04	żon.	65·94	70·98	76·02	81·06						
							wd.	57·54	62·58	67·62	72·66	13·12	26·25				
VII	49—	21—	70—	9·80	79·80	5·88	żon.	85·68	91·56	97·44	103·32						
							wd.	75·88	81·76	87·64	93·52	17·50	35—				
VIII	56—	31·50	87·50	11·20	98·70	6·72	żon.	105·42	112·14	118·86	125·58						
							wd.	94·22	100·94	107·66	114·38	21·87	43·75				
IX	63—	52·80	115·80	12·60	128·40	7·56	żon.	135·96	143·52	151·08	158·64						
							wd.	123·36	130·92	138·48	146·04	28·95	57·90				
X	70—	66—	136—	14—	150—	8·40	żon.	158·40	166·80	175·20	183·60						
							wd.	144·40	152·80	161·20	169·60	34—	68—	25—	50—	75—	

szych świadczeń, jako też szczegółowe przepisy w sprawie wykonania postanowień niniejszego artykułu ustali w drodze rozporządzenia Minister Pracy i Opieki Społecznej.

W razie potrzeby może Minister Pracy i Opiekę Społeczną w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Skarbu powołać w miejsce Kas Chorych — związki komunalne do udzielania za zwrotem kosztów niektórych świadczeń w chorobie, przewidzianych niniejszą ustawą.

Art. 43. Inwalida z utratą ogólnej zdolności zarobkowej powyżej 84% ma prawo do leczenia na koszt Państwa we wszystkich wypadkach chorobowych, bez względu na przyczynowy związek ze służbą wojskową, oraz przysługuje mu prawo ubezpieczenia członków rodziny w Kasach Chorych na własny koszt za opłatą, której wysokość ustali Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 44. Za zgodą odpowiedniej władzy inwalida może na koszt Państwa udać się do specjalnych uzdrowisk lub zdrojowisk, względnie może się poddać specjalnym zabiegom chirurgicznym i ortopedycznym, o ile przez to stan kalectwa lub zdrowia mógłby ulec poprawie, albo jego zdolność zarobkowania mogłaby się podnieść.

Art. 45. O ile inwalida nie zgadza się na zabiegi lecznicze, które w myśl decyzji komisji rewizyjno-lekarskiej lub inwalidzkiej komisji odwoławczej mogą zapobiec pogorszeniu się kalectwa lub choroby oraz obniżeniu stopnia zdolności do zarobkowania, nie ma prawa do renty wyższej, do której go uprawniało to pogorszenie, gdyby nie zostało spowodowane zaniedbaniami leczenia z winy samego inwalidy.

W wypadku konieczności ciężkich zabiegów chirurgicznych inwalida mimo odmowy zgody nie traci prawa do renty wyższej.

Art. 46. Po dokonaniu zabiegów leczniczych, wy-

mienionych w art. 44, odpowiednia władza stwierdza ponownie stopień utraty zdolności zarobkowej danego inwalidy.

W tych wypadkach ponownie stwierdzenie stopnia utraty zdolności zarobkowej następuje w trybie art. 6 niniejszej ustawy.

Art. 47. Inwalidzi otrzymują na koszt Państwa aparaty ortopedyczne w potrzebnej ilości, umożliwiające im wykonywanie zawodu, a także służące dla celów kosmetycznych przy kalectwach, rzucających się w oczy.

Dotarczanie aparatów, wymienionych powyżej, jest dokonywane przez wykonawcę świadczeń w chorobie, którego przewiduje art. 42.

Art. 48. Aparat ortopedyczny winien służyć inwalidzie na pewien okres czasu, bliżej rozporządzeniem określony.

Ponowne zaopatrzenie inwalidy w takiż aparat ortopedyczny przed upływem tego czasu dopuszczalne jest tylko wtedy, gdy stwierdzono, że zniszczenie nie zostało spowodowane przez złą wolę lub zaniedbanie inwalidy.

Art. 49. Naprawa aparatów ortopedycznych odbywa się na koszt Państwa. Zwrot kosztów naprawy aparatów ortopedycznych, jako też kosztów sporządzenia nowych aparatów w zakładach prywatnych jest dozwolony, o ile uzyskano uprzednio zezwolenie na to właściwej władzy.

Suma, podlegająca zwrotowi, nie może przekraczać cen maksymalnych, ustalonych dla takichże aparatów i ich naprawy w wytwórniach i zakładach państwowych.

Art. 50. Ociemniałi inwalidzi otrzymują po przejściu kursu szkolenia narzędzia pracy, potrzebne do wykonywania dostępnych im zawodów, śródkki pomocnicze, specjalnie szkolone psy przewodniki oraz dodatki na utrzymanie psa w wysokości 25 zł. miesięcznie.

Inwalida ma prawo do powyższego dodatku niezależnie od tego, czy psa posiada. W razie zawinionej utraty psa przewodnika inwalida traci prawo do ponownego przyznania psa, jak również do dodatku na jego utrzymanie.

Art. 51. Państwo może sobie zastrzec prawo własności co do kosztownych aparatów, narzędzi i psa.

Art. 52. Inwalidzi mają prawo do bezpłatnej nauki w odpowiednich zakładach celem podniesienia lub odzyskania dawniejszej zdolności do pracy.

O zawodzie, do którego ma być przygotowany i wyszkolony inwalida, rozstrzyga jego zdolność fizyczna i wykształcenie, przyczem jednak winny być uwzględnione w miarę możliwości uzasadnione jego życzenia.

Inwalidzie uchylającemu się bez uzasadnionej przyczyny od szkolenia lub zaniedbującemu je, może być zmniejszona renta o 1/4.

Szkolenie i przygotowanie do zawodów na koszt Państwa w myśl tego artykułu nie może trwać dłużej niż 2 lata, w wyjątkowych wypadkach do 3 lat.

O ile inwalida otrzymuje mieszkanie i utrzymanie

w danym zakładzie, stosuje się zasady w art. 40 ust. 2 i 3 niniejszej ustawy określone, z tem, że normy te stosuje się już od pierwszego dnia miesiąca po wstąpieniu inwalidy do zakładu na czas pobytu w nim.

Art. 53. Inwalidzi ciężkoposzkodowani, pozbawieni pomocy i opieki osób drugih, których kalectwo co najmniej w 15% pozostaje w przyczynowym związku ze służbą wojskową, mogą być umieszczani na stałe lub czasowo w „Domu Inwalidów” we Lwowie lub innych zakładach opiekuńczych.

Umieszczenie inwalidy w zakładzie opiekuńczym może nastąpić z urzędu:

- a) w razie stwierdzenia choroby umysłowej,
- b) w razie naznaczenia przez powołane władze kuratora i niewykonania przez kuratora przyjętych obowiązków.

W czasie pobytu w zakładzie opiekuńczym otrzymuje inwalida 20% renty zasadniczej inwalidy zupełnego, zaś na czas pobytu w zakładzie opiekuńczym ulegają zawieszaniu:

- a) dodatek ciężkoposzkodowanych,
- b) dodatek pielęgnacyjny.

Rodzina inwalidy, przebywającego w zakładzie opiekuńczym, otrzymuje zaopatrzenie w myśl zasad art. 40 ust. 3.

Art. 54. Inwalidzi, odbywający podróże w sprawach, tyczących się zaopatrzenia, mają prawo do zwrotu kosztów podróży, i kosztów utrzymania w czasie trwania podróży z wyjątkiem wypadków, kiedy podróż odbywa inwalida bez wezwania ze strony odnośnej władzy i bez uzasadnionej przyczyny, lub w sprawach odwoławczych, o ile te zostaną odmownie załatwione.

Wysokość rachunku za podróże i utrzymanie określi Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 55. Bezrolni i matorolni inwalidzi wojenni, będący z zawodu rolnikami lub obszani z uprawą roli, mają prawo do otrzymania od Państwa gospodarstwa rolnego w myśl ustaw z dnia 17 grudnia 1920 roku, (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 4, poz. 18) i z dnia 28 grudnia 1925 r. (Dz. U. R. P. z 1926 r. Nr. 1, poz. 1) i prawo pierwszeństwa. Koszty utworzenia osady inwalidzkiej pokrywa się ze skapitalizowanego zaopatrzenia inwalidy w myśl art. 35 — 39 niniejszej ustawy.

Art. 56. Spółki inwalidów wojennych, zakładające przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, mogą korzystać przed innymi z istniejącej dogodności.

Art. 57. Inwalidzi wojenni mają przy równych kwalifikacjach pierwszeństwo przy obsadzaniu urzędów państwowych i nadawaniu zezwoleń na sprzedaż wyrobów monopoliowych, biletów loteryjnych, na prowadzenie gospod. księgarni kolejowych itp.

Pierwszeństwo także przysługuje także pozostałym wdowom po inwalidach wojennych, po poległych i zmarłych (art. 1), nie mającym dostatecznych środków do życia.

TABELA

dotadku ciężko poszkodowanych przy utracie zdolności zarobkowej w związku ze służbą wojskową niżej 45% w myśl art. 13 i 17 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26. poz. 238) z mocą obowiązującą od dnia 1. X. 1932 r.

Utrata zdolności zarobkowej w związku ze służbą wojskową	Ogólna utrata zdolności zarobkowej																	
	45% — 54%			55% — 64%			65% — 74%			75% — 84%			85% — 94%		95% — 100%			
	w klasie miejscowości			w klasie miejscowości			w klasie miejscowości			w klasie miejscowości			w klasie miejscowości		w klasie miejscowości			
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	BiC	A	BiC		
15%	1:50	1:32	1:05	2:25	1:98	1:57	3:50	3:96	3:15	6:75	5:94	4:72	9:—	7:92	11:25	9:90		
16%	1:60	1:41	1:12	2:40	2:11	1:68	4:80	4:22	3:36	7:20	6:34	5:04	9:60	8:45	12:—	10:56		
19%	1:90	1:67	1:33	2:85	2:51	1:99	5:70	5:02	3:99	8:55	7:52	5:98	11:40	10:03	14:25	12:54		
20%	2:—	1:76	1:40	3:—	2:64	2:10	6:—	5:28	4:20	9:—	7:92	6:30	12:—	10:56	15:—	13:20		
24%	2:40	2:11	1:68	3:60	3:17	2:52	7:20	6:34	5:04	10:80	9:50	7:56	14:40	12:67	18:—	15:84		
25%	2:50	2:20	1:75	3:75	3:30	2:62	7:50	6:60	5:25	11:25	9:90	7:87	15:—	13:20	18:75	16:50		
30%	3:—	2:64	2:10	4:50	3:96	3:15	9:—	7:92	6:30	13:50	11:88	9:45	18:—	15:84	22:50	19:80		
31 $\frac{1}{3}$ %	3:33	2:93	2:33	5:—	4:40	3:50	10:—	8:80	7:—	15:—	13:40	10:50	20:—	17:60	25:—	22:—		
34%	3:40	2:99	2:38	5:10	4:49	3:57	10:20	8:98	7:14	15:30	13:46	10:71	20:40	17:95	25:50	22:44		
35%	3:50	3:08	2:45	5:25	4:62	3:67	10:50	9:24	7:35	15:75	13:86	11:02	21:—	18:48	26:25	23:10		
40%	4:—	3:52	2:80	6:—	5:28	4:20	12:—	10:56	8:40	18:—	15:84	12:60	24:—	21:12	30:—	26:40		
44%	4:40	3:87	3:08	6:60	5:81	4:62	13:20	11:62	9:24	19:80	17:42	13:86	26:40	23:23	33:—	29:04		

Art. 58. Inwalidzi wojenni przy równych kwalifikacjach mają pierwszeństwo także przy obsadzeniu posad w urzędach, przedsiębiorstwach i zakładach państwowych lub samorządowych, oraz w prywatnych, przez Państwo subwencjonowanych i koncesjonowanych.

Art. 59. Pracodawcy w rolnictwie, przemyśle, handlu i komunikacji nie mogą uchylić się od zatrudnienia na każdym 50 robotników i pracowników przynajmniej jednego inwalidy z utratą zdolności zarobkowej powyżej 35 procent.

Rozporządzenie Rady Ministrów określi warunki i szczegółowe przepisy co do zastosowania zasady, wynikającej z ust. 1. niniejszego artykułu, do przedsiębiorstw państwowych.

Art. 60. Pracodawcy winni przekroczenia przepisu, zawartego w art. 59, lub rozporządzeń na jego podstawie wydanych, karani będą w drodze admini-

stracyjnej aresztem do 6-ciu tygodni albo grzywną od 200 — 2.000 złotych.

TYTUŁ VI.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 61. Osoby, uprawnione do zaopatrzenia pieniężnego z ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) w brzmieniu ostatnio obowiązującym, o ile odpowiadają warunkom do zaopatrzenia na zasadzie niniejszej ustawy, będą otrzymywały to zaopatrzenie bez obowiązku zgłaszania ponownie roszczeń do zaopatrzenia, z wyjątkiem zgłoszenia do dodatku kwalifikacyjnego.

Prawo do pobierania tego dodatku rozpocznie się, o ile chodzi o dodatek, przewidziany w punktach 1 i 3 ust. 2. oraz w punktach 1 i 3 ust. 3 art. 15, od pierwszego dnia miesiąca po dostarczeniu właściwej władzy

dowodów uprawnienia, jednak nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 1933 r.

Termin, od którego przysługiwać będzie uprawnienie do dodatku, przewidzianego w punkcie 2 ust. 2 oraz w punkcie 2 ust. 3 art. 15, określi rozporządzenie, wydane na zasadzie ustępu ostatniego tegoż artykułu.

Art. 62. Zgłoszenia, dokonane przy rejestracji zarządzonej na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Ministrów i Ministra Spraw Zagranicznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Prezesem Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dnia 25 listopada 1920 r. w przedmiocie rejestracji należności, przypadających Rzeczypospolitej od Niemiec z tytułu emerytarj i zapomóg dla wojskowych ofiar wojny z b. armji rosyjskiej oraz osób, które były przez tych wojskowych utrzymywane (Monitor Polski Nr. 271 z 1920 r.), nie były zgłoszaniem, wymaganiem do uzyskania zaopatrzenia pieniężnego, ani na podstawie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie niniejszej ustawy, ani na zasadzie niniejszej ustawy.

Art. 63. Wdowy i sieroty po inwalidach, wymienionych w art. 1 lit. c), które pożyły już ze Skarbu Państwa Polskiego zaopatrzenie w dniu 1 marca 1921 r., na podstawie innych przepisów prawnych, dotychczas obowiązujących, które nie posiadają warunku, dotyczącego trwania związku małżeńskiego co najmniej jeden rok (art. 19 ust. 1), będą nadal korzystały z zaopatrzenia, jednakowoż według postanowień niniejszej ustawy.

Art. 64. Do ustalenia terminu, od którego przysługuje zaopatrzenie pieniężne na zasadzie przepisów ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), o ile to ustalenie nie nastąpiło do chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, mają zastosowanie postanowienia art. 29.

Art. 65. Inwalidzi, którym prawo do zaopatrzenia pieniężnego przysługiwało już w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy z powodu utraty co najmniej 15% zdolności zarobkowej w związku ze służbą wojskową, będą otrzymywali zaopatrzenie na zasadach niniejszej ustawy, chociaż nie odpowiadają warunkom, określonym w art. 10 pkt. 2 i 3. Inwalidom, którzy uzyskali skapitalizowanie renty przed wejściem w życie niniejszej ustawy i wskutek tego nie mają prawa do zaopatrzenia pieniężnego z niniejszej ustawy, jeżeli ich utrata zdolności zarobkowej wynosi co najmniej 45%. Minister Skarbu w wypadkach zasługujących na uwzględnienie - może przyznać dodatek ciężko poszkodowanych i pielęgnacyjny.

Art. 66. Upoważnia się Ministra Skarbu do umorzenia należności Skarbu Państwa:

1) z tytułu nadpłaconych kwot zaopatrzeń pieniężnych z ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) w okresie do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2) z tytułu nadpłaconych kwot w związku z zastosowaniem art. 12 ustawy z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej, uchylonego rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 447).

TABELA

do zawieszania rent, obowiązująca od 1. X. 1932 r. (art. 33 e) ustawy z dnia 17. III. 1932 r. Dz. U. R. P. Nr. 26. poz. 238.

Klasa miejscowości	Przy dochodzie inwalidy samotnego		Przy dochodzie inwalidy z rodziną	
	miesięcznie ponad zł	rocznie ponad zł	miesięcznie ponad zł	rocznie ponad zł
A	250—	3.000—	300—	3.600—
B	220—	2.640—	264—	3.168—
C	175—	2.100—	210—	2.520—

UWAGA Nie podlega zawieszeniu dodatek ciężko poszkodowanych i pielęgnacyjny, również nie podlega zawieszeniu renta wraz z przysługującymi dodatkami inwalidów wojskowych i wojennych o utracie ogólnej zdolności zarobkowej powyżej 84%, oraz inwali. ociemniałych.

Jednocześnie uchyla się paragraf 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 1030), o ile odnosi się do świadczeń pieniężnych z ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195); z dniem ogłoszenia niniejszej ustawy ulegają umorzeniu wszelkie pretensje, oparte na zastosowaniu do tych świadczeń przytoczonego przepisu rozporządzenia.

Art. 67. Ministrowi Skarbu przysługuje prawo: 1) zaokrąglenia kwoty zaopatrzenia, przysługującego z niniejszej ustawy, w ten sposób, aby kwota, przypadająca do wypłaty w jednostkach groszy, kończyła się na cyfrę nie niższą od 5 groszy;

2) zarządzania przekazywaną zaopatrzeń, nie przekraczających dla jednego uprawnionego miesięcznie kwoty 10 zł., zamiast miesięcznie — kwartalnie.

Art. 68. Osoby, które zgłaszają roszczenia do zaopatrzenia na zasadzie art. 29 niniejszej ustawy, mają prawo do zaopatrzenia w wymiarze, ustalonym niniejszą ustawą.

Art. 69. Upoważnia się Ministra Skarbu do przyznawania zaopatrzeń pieniężnych w wymiarze, przewidzianym dla inwalidy wojskowego, inwalidom, którzy doznali uszkodzenia zdrowia lub okaleczenia, powodującego utratę co najmniej 45% zdolności zarobkowej, na skutek udziału w oddziałach ukraińskich w walkach z Wojskiem Polskiem w czasie od 1 listopada 1918 r. do 1 czerwca 1919 r., o ile są pozbawieni innych środków utrzymania, posiadają obywatelstwo polskie i wykazują się swoją lojalnością państwową. Termin zgłoszenia określi rozporządzenie Ministra Pracy i Opieku Społecznej i Ministra Skarbu. Rozporządzenie to określi również sposób zgłoszenia i władzę powołaną do przyjmowania zgłoszeń.

Art. 70. W czasie od dnia 1 maja do 30 września 1932 r. zaopatrzenia pieniężne osób, uprawnionych z ustawy z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), a zamieszkałych w miejscowościach,

zaliczonych do klasy B i C, z wyjątkiem inwalidów, z utratą co najmniej 45% zdolności zarobkowej, będą obniżone według normy, przewidzianej w art. 17 ust. 1 dla klasy miejscowości B.

Art. 71. Upoważnia się Radę Ministrów do podwyższania czasowo lub na stałe norm, wynikających z postanowień art. 17 niniejszej ustawy dla miejscowości B i C.

Art. 72. Prawo do zaopatrzenia z niniejszej ustawy przysługuje również osobom, które w dniu 26 marca 1925 r. odpowiadały warunkom, określonym w art. 2 ustawy z dnia 3 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 209).

Art. 73. Ustawa niniejsza z dniem 1 października 1932 r. ma analogiczne zastosowanie w wypadkach, w których ustawa z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195) była w zupełności lub częściowo stosowana analogicznie do osób, uprawnionych do zaopatrzenia na zasadzie innych ustaw.

Art. 74. Orzecznictwo o zwrocie i potrąceniu rent i dodatków, pobranych nieprawnie, należy tylko do władz powołanych do wymiaru zaopatrzenia pieniężnego, także w tych wypadkach, gdy inwalida utracił prawo do renty.

Instancją odwoławczą w tych sprawach jest Minister Skarbu.

Art. 75. Czasokres do wnoszenia odwołań

od orzeczeń w sprawach, wynikających z tej ustawy, wynosi 60 dni.

Art. 76. Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą: ustawa z dnia 18 marca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), ustawa z dnia 4 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 608), ustawa z dnia 12 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 223), ustawa z dnia 3 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 209), rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 475), z dnia 7 października 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 798) i z dnia 1 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 446), ustawa z dnia 7 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 229) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 roku (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 665).

Art. 77. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej i Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, Ministrem Spraw Wojskowych, Ministrem Spraw Wewnętrznych, Ministrem Spraw Zagranicznych i Ministrem Reform Rolnych we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 78. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia

Zaopatrzenia pieniężne z niniejszej ustawy w wyjątkiem, przewidzianym art. 61 w związku z art. 15, przysługują uprawnionym od dnia 1 października 1932 roku.

Pod pręgierz! opinji inwalidzkiej...

Pod tym wiele mówiącym i jeszcze więcej zapowiadającym tytułem kreśli „Naczelny Organ Związku Inwalidów Wojen. Rzeczypospolitej Polskiej — Inwalida“ swe spostrzeżenia i uwagi na temat ostatnio przez ciała ustawodawcze uchwalonej Ustawy Inwalidzkiej.

Pod tym tak bardzo obiecującym nagłówkiem, stara się organ prasowy Związku Inwalidów R. P. na te wspomnianych refleksyj, zrzucić w teście organizacji ciężar odpowiedzialności za lata bardzo nieobiecującej bezpodstępnej działalności przy i w sprawie inwalidzkiej.

Pod tym „piętnującym“ niby wykrzyknikiem, stara się atramentowymi głosem największego zroszenia inwalidzkiego w Polsce, przygłuszyć wieoletnią niepokojącą bezczynność swych kierowniczych instancyj.

Tem głoszącym zemstę i nienawiść hasłem, usiłuje „Inwalida“ — to echo funkcji mózgowych Związku Inwalidów Wojennych — zamaskować swą faktyczną niemoc w działaniu na zewnątrz, — i przytłumić

dźwięki i rozdzźwięki w swem własnym łonie organizacyjnym.

I miał przejrzeć własne niedomagania, — miał zrewidować dotychczasowe błędy, — miał przyznać własne grzechy, — miał w tej ciężkiej próbie, głosić wspólnotę interesów i potrzebę wspólnoty działania i współpracy, — uważa Związek Inw. Woj. R. P. za wskazane, wynajdywać przewinienia u innych, wyszukiwać urojonych winowajców, — wskazywać na grzechy tam gdzie ich niema, i **siac nienawiść między inwalidami**. I to wszystko w imię dobra ogółu inwalidów. W obronie ich interesów i bytu!

Pod pręgierz opinii inwalidzkiej stara się Związek Inwalidów Wojennych R. P. stawiać swych organizacyjnych „konkurentów“ przypisując im wszystkie zle strony nowej Ustawy, a sobie oczywista wszelkie korzyści tejże Ustawy. Przeoczył jednak w swym temperamencie, — że to co pisze, objaśnia i „wyjaśnia“ w swych „rzeczowych“ artykulacjach, wywołuje skutki zgoda dla siebie niepożądane. Bo kto z uwagą prze-

czyta te usprawiedliwienia, ten rycheł się zorientuje, że te wszystkie wyjaśnienia mające na celu samo-usprawiedliwienie i samooobronę, **piętnują raczej, aniżeli usprawiedliwiają** — i stawiają pod pręgierz tych, którzy w swoisty dość zresztą niezreczny sposób, starają się uswiadomić swych czytelników, przez wskazywanie na zapobiegliwość innych... Związek Inwalidów Wojennych R. P. ukrywa swą niemoc pod płaszczkiem Bogu dzięki znalezionym... kozłom ofiarnym...

Dla ilustracji tej niemocy organizacyjnej przytoczamy wyjątki właśnie z tych artykułów „Inwalidy”. — I tak w Nrze 11 i 12 czytamy: „Jednakowoż Rząd pod naciskiem utrzymania równowagi budżetowej, nie odstąpił od zamiaru przeprowadzenia pewnych oszczędności na zaopatrzeniu inwalidzkim... Dalej czytamy: „Chociaż Rząd, upatrzyszy sobie w zaopatrzeniu inwalidzkim nowe źródło oszczędności budżetowych, niewątpliwie nie odstąpiłby od zamiaru znowelizowania ustawy... ale i pobawienia rent 80 tysięcy nisko procentowych inwalidów... „Inwalida“ wskazuje potem na nieudane pertraktacje z Rządem (Nr. 9 i 10), które jak przyznaje, w niczem nie zmieniły stanowiska Rządu poczynienia oszczędności na inwalidach... W tymże Nrze 9-tym czytamy jasne oświadczenia delegatów, — z których jeden otwarcie twierdzi... „że nowelizacji tejże ustawy nie mogą zapobiec, ani nasi posłowie, ani 15 członków Wydziału Wykonawczego“ Związku Inwalidów Wojennych R. P. Nie pomogły też delegacje przyjeżdżające na „stojąco“ i „siedząco... Nie pomogło odwołanie się do Federacji P. Z. O. O. Nie pomogło powoływanie się na Honor i Ojczyznę. Nie pomogły żadne moce niebieskie ani też piekielne...

Grozilo całkowite cofnięcie renty około 80 000 inwalidom i tyluż pozostałym po inwalidach wojennych.

A dlaczego nie pomogło?

Stare grzechy. Bezwładność. Niemoc. Bezsiła. —

I tu leży sedno zagadnienia.

Od lat wykazywana impotencja działania — in maximum. Od lat samoograniczenie działalności organizacyjnej. — Ciągłe malejąca siła dążeń Organizacji inwalidzkiej. — Stale kurezące się wyniki tejże działalności — in minimum, ograniczyły spójność wewnętrzną, i podcięły siłę zewnętrzną organizacji inwalidzkiej, tak, że przy pierwszej faktycznej próbie sił, ta siła okazała się bezsiłą!

Bo czy też ustawa w starem brzmieniu była kiedyś wykonywana?

Czy ta chcąca dźwierać monopol na inwalidów... największa organizacja inwalidzka w Polsce, potrafiła chociażby utrzymać inwalidzki stan posiadania, — ten tak ciężko wywalczony przywilej rewizji konecsyj.

Czy w tak ważnej sprawie zatrudnienia inwalidów wojennych w urzędach i przedsiębiorstwach państwo-

wych, Związek Inwalidów Wojennych R. P. dużo potrafił zdziałać?

Czy i w tych wypadkach stała na przeszkodzie „Legja Inw. Wojen. i Związek Żydowskich Inwalidów Wojennych“.

Kto zatem jest winien?

Śmiało twierdzimy, że tylko Związek Inwalidów Wojen. R. P.

Związek, którego przywódcy, absolutnie nie rozumieli potrzebę międzyorganizacyjnej współpracy i wartości rozszerzenia platformy działania, przez skoordynowanie wysiłków wszystkich istniejących organizacji inwalidzkich. Nie doceniali ważności tej współpracy między związkowej, która jedynie mogła uosobić siłę i siłę, zdolną do przeciwstawiania się tym stałym zakusom i zamachom na prawa inwalidzkie. Wręcz przeciwnie — Związek Inwalidów Wojen. R. P. jakoby monopolizując dla siebie wyłączne prawo do spraw inwalidzkich, z zawissem okiem patrzył na działalność i rozwój innych organizacji inwalidzkich. Gdzie mógł starał się szkodzić tymże organizacjom, nie widząc, że tem tylko osłabia organizacyjne komurki inwalidzkie przydatne i zdolne do walki o wspólne prawa na wspólnym froncie niebezpieczeństw inwalidzkich. Związek Inwalidów Wojen. R. P. zapomniał z czasem o walce na tym wspólnym froncie, i miast wytyczyć swą i wspólne siły wszystkich organizacji we walce o dobro ogółu inwalidzkiego, — tenże Związek zatracał się w nieproduktywnym zwalczaniu bratnich organizacji inwalidzkich.

Właśnie ta największa organizacja inwalidzka ufa w swe siły, zawsze uważała i twierdziła, że może na siebie wziąć ciężar odpowiedzialności za sprawę inwalidzką w Polsce! Dziś jest więc też sama odpowiedzialna za wszystkie klęski i niepowodzenia i niedole tych, którzy z racji nowelizacji ustawy inwalidzkiej jakichś krzywdy doznają.

Przecież tyle lat twierdził, że tylko on jest powołanym do obrony interesów ogółu inwalidzkiego. — Tyle lat wychwalał swą organizacyjną siłę! Ta organizacja, która tyle lat, buńczucznie twierdziła, że tylko z nią władze mówią, nagle stara się wzmóc swym członkom, że dziś władze nie jego słuchają, lecz dały posłuch propozycjom wyśmiewanej przez się organizacji, Związku Żydowskich Inwalidów Wojennych i „mleczące“ Legji... A po wszystkim twierdzi (jakże logicznie!), że obronił od zagłady 80.000 inwalidów. Jakżeż? Władze przecież zgodziły się na projekt Zw. Żydowskich Inwalidów Wojennych. Więc kto obronił od ruiny tych 80.000 inwalidów?

Nie jest tu miejsce na odparcie i wykazywanie nieszczeroci argumentacji autorów cytowanych artykułów „Inwalidy”. — Otwarcie przyznajemy, że my czujemy, że nie nie powstrzyma Rządu od poczynienia

oszczędności na karbach inwalidów... widząc, że żadne zabiegi nie pomogą, co zresztą otwarcie też przyznaje „Inwalida“ i że faktycznie grozi wykonanie egzekucji ofiara renty kilkadziesiąt tysięcy inwalidów wojennych. Ingerowała organizacja Związku Żydowskich Inwalidów Wojennych, — podając Rządowi sprawiedliwsze środki oszczędnościowe, które rozkładają ciężar zamierzonych oszczędności na wszystkich. **Przeciw temu projektowi i delegacji Komitetu Wykonawczego Związku Inwalidów Wojen. R. P. nie byli w stanie** — (jako najmniej bolesnego, słusznego i przemysłanego projektu oszczędnościowego) **żadnego odpiernianego argumentu przeciwstawić, co stwierdził w swej sejmowej mowie pan wiceminister Starzyński.**

Ale nie obecnie pora na to wykazywania! Nie zatrzymujemy się też na pewnych odczytaniach od prawdy redakcji „Inwalidy“, która w swym Nrze 3-ym poraz X-ty zamienia rodziców znowelizowanego swego czasu artykułu 24-go ustawy inwalidzkiej. Ale musimy przygwoździć obłudę i chęć myślenia ocazu, gdy w „Inwalidzie“ Nr. 11 strona 3-cia roni się krokodyle ży na temat. nicdoszedł do skutku współpracy, organizacji inwalidzkiej. Oto pisze „Inwalida“... „to jednak utworzenie wspólnego frontu obrony praw i przywilejów ofiar wojny, w wysokim stopniu przyczyniłoby się do złagodzenia postanowień projektu wspomnianej ustawy“...
Nareszcie! Zmądrzeli po stracie!

Właśnie do tej współpracy od lat wzywaliśmy! W archiwum Zjednoczenia Związków Żydowskich Inwalidów Wojennych znajduje się autentyczna korespondencja i charakterystyczna odpowiedź Związku Inwalidów R. P. na propozycję Związku Żydowskich Inwalidów, — stworzenia wspólnego frontu inwalidzkiego przez powołanie do życia **Związku Związków Inwalidów Wojennych**, hłb też jakiejś innej nadinstancji międzyorganizacyjnej. A i w tym konkretnym osta-

tnim wypadku nowelizacji ustawy inwalidzkiej, podpisany osobiście kilkakrotnie zwracał się do przewodników Związku Inwalidów Wojennych R. P. Legji i Ociemniałych, o wspólne działanie w tej tak ciężkiej dla ogółu inwalidzkiego chwili.

I wszystkie wspomniane Organizacje zareagowały, za wyjątkiem właśnie Związku Inwalidów Wojennych R. P. Przecież na Zgromadzeniu warszawskiego Koła tegoż Związku, gdy zaniepokojone w najwyższym stopniu masy inwalidzkie, żądały zwolnienia Zgromadzenia wszystkich 3-eh Organizacyj, uważano jeszcze za stosowne sabotować te żądania... Kto więc zawinił, że ta wspólna akcja do skutku nie doszła?

Kto ponosi więc odpowiedzialność za stworzony stan rzeczy?

Kogóż trzeba więc stawiać „Pod Pręgierz Opinji Inwalidzkiej“?

Lecz nie dziś porą na zaognianie tych stosunków międzyzwiązkowych. — Nie jest obecnie czas na rozrachunki i porachunki. Ten wspólny front inwalidzki jest i nadal potrzebny. Droga ciemniowa inwalidy nie jest jeszcze ukończona! Jeszcze nie jeden raz przyjdzie stawić czoło nowym zamachom na prawa i przywileje inwalidzkie. — To też należałoby skończyć z tą międzyzwiązkową walką. Należałoby położyć kres segregowaniu inwalidów na mniej lub więcej uprzywilejowanych.

Trzeba wreszcie stworzyć ten wspólny organ działania, przez powołanie do życia wspólnego Nadkomitetu Wykonawczego, do którego weszłyby przedstawiciele wszystkich trzech istniejących w Polsce inwalidzkie centralnych organizacyj.

Im prędzej to się stanie,

im rychlej to nastąpi. —

tem lepiej dla ogólnej sprawy inwalidzkiej i ogółu inwalidów wojennych zamieszkałych w Polsce. —

Różne wiadomości.

Bardzo znamienne i na czasie.

Do naszego Zarządu Głównego wpłynęło pismo inwalidów wojennych nieżydowskich, zamieszkałych w Oświęcimiu, z prośbą o przyjęcie ich do naszego Powiatowego Koła ZZIWS. w Oświęcimiu na członków. Podajemy tu dosłowny odpis tego pisma:

„Oświęcim, dnia 5 kwietnia 1932 r. Inwalidzi oświęcimscy w liczbie 50-ciu wyznania chrześcijańskiego, upraszamy Główny Zarząd Związku żydowskiego Inwalidów w Krakowie o przyjęcie nas do

Związku żydowskiego w Oświęcimiu. Zaznaczamy, że należeliśmy do Związku chrześcijańskiego przez lat 5, jednak byliśmy zmuszeni z niego wystąpić, a to przez różne przesładowania i nielegalne obchodzenie się z nami. Przeto upraszamy Główny Zarząd o załatwienie tej sprawy i żywimy pełną nadzieję, że nasza prośba zostanie uwzględniona. Inwalidzi w Oświęcimiu.“ — Tu następują podpisy petentów.

Apel pod adresem Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Ministerstwa Skarbu.

Od 1. IV. 1932 r. zaprzestano DOK. VI. Lwów opinowania aktów osób pozostałych odnośnie do związku przyczynowego śmierci zmarłych ze służbą wojskową. DOK. VI. Lwów opinowało akta dotyczące ofiar wojennych terenów Województw tarnopolskiego, stanisławowskiego i lwowskiego. — Obecnie zalega w Izbie Skarbowej znowu kilkaset aktów przygotowanych do wydawania potrzebnych opinii i niewiadomo jeszcze, jak długo taki stan potrwa. DOK. V. Kraków

i DOK. X. Przemysł opinują akta z ich terenów bez żadnych przeszkód. Słychać, że podobno DOK. VI. Lwów nie otrzymało potrzebnych kredytów na lekarza. Ponieważ sprawa ta nie cierpi żadnej zwłoki, gdyż tysiące osób pozostałych — wskutek takiego stanu rzeczy oczekuje beznadziejnie na ich zaopatrzenie, przeto apelujemy tą drogą do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej i Ministerstwa Skarbu o spowodowanie szybkiego załatwienia tej piekającej sprawy.

Z życia Organizacyjnego.

POSIEDZENIE RADY NACZELNEJ odbyło się w dniu 17 stycznia 1932 r. pod przewodnictwem prezesa Rady Naczelnej kol. Dra L. Schermanta. Przed przystąpieniem do uśalonego porządku dziennego, prezes Rady Naczelnej zwrócił uwagę na doniosły moment, w którym toczą się obrady, gdyż Rząd zamierza przeprowadzić nowelizację ustawy inwalidzkiej na niekorzyść ofiar wojen, dla przeprowadzenia oszczędności budżetowych. Po przedstawieniu spraw dotyczących organizacji w ogólnych zarysach, zabrał głos prezes Zarządu Głównego kol. J. Bachner, który w swym referacie podniósł, że nowelizacji ustawy inwalidzkiej należy oczekiwać mimo różnych poglądów, jakoby na to się nie zanosilo. Przedstawił wszystkie dotychczas ujemne strony dotąd obowiązującej ustawy inwalidzkiej; jak również linię wytyczną, po której należałoby w związku z zapowiedzianą nowelizacją ustawy inwalidzkiej, kroczyć. W swym referacie przedstawił dokładny stan spraw organizacyjnych, administracyjnych, sprawy koncesyjne, rewizyjne, opieki społecznej i t. d., poczem przedłożono sprawozdanie kasowe. — W dyskusji zabierali głos kol. Schwarz, b. poseł Heller, Dr. Gasser, Ratz Leon, D. Thaler, Dr. T. Molkner, Rytterman, Oberlaenderowa, Sauerstrom, Unger, inż. Schlesinger, Jutan i inni. Po dyskusji uchwalono budżet, oraz zaaprobowano w całej pełni dotychczasową działalność Zarządu Głównego, jak również zajęte stanowisko tegoż co do dalszych prac, mających być przedsięwziętych w różnych kierunkach u władz centralnych. Rada Naczelna wyraziła pełne uznanie i podziękowanie Zarządowi Głównemu za jego dotychczasową pracę, a w szczególności kol. prezesowi J. Bachnerowi, wiceprezesom H. Schwarzowi, Drowi T. Molknerowi, inż. A. Schlesingerowi i kol. Moszkowskiemu, delegatowi w Wilnie.

POSIEDZENIE ZARZĄDU GŁÓWNEGO odbyło się w dniu 24 kwietnia 1932 r. w Krakowie pod przewodnictwem kol. prezesa J. Bachnera. Na tem posiedzeniu prezes Zarządu Głównego przedstawił dokładny stan sprawy odnośnie do wniosków postawionych przez Zarząd Główny w sprawie nowelizacji ustawy inwalidzkiej, oraz niebezpieczeństwo, jakie groziło kilkudziesięciotysięcznej masie ofiar wojen, z powodu zamiaru odebrania im prawa do rent, oraz, że dzięki inicjatywie naszej organizacji to niebezpieczeństwo zostało usunięte. Przedstawił wszystkie kroki, jakie w tej mierze od samego początku były poczynione u władz centralnych, jak również te wszystkie projekty, które na skutek odbytych konferencji z władzami ministerjalnymi zostały przy nowej ustawie inwalidzkiej przeprowadzone. Referent naszkicował całą działalność Zarządu Głównego we wszystkich sprawach, a więc koncesyjnych, rewizyjnych, kapitalizacji rent, opieki społecznej, oraz zatrzymał się szczególnie nad nową ustawą inwalidzką, omawiając jej dobre i ujemne strony. Po wyczerpaniu spraw organizacyjnych i innych aktualnych spraw, przeprowadzono obszerną dyskusję, w której zabierali głos kol. wiceprezes Zarządu Gł. H. Schwarz, J. Tannenbaum, wiceprezes Zarządu Gł. inż. Schlesinger, b. poseł Z. Heller, Dr. W. Kluger, Dr. S. Gasser, L. Ratz, A. Trauman, S. Moschel, prezes Rady Naczelnej Dr. L. Schermant, D. Thaler i inni. Zarząd Główny po wysłuchaniu sprawozdań i przeprowadzonej dyskusji, zatwierdził w całości wszelkie kroki, poczynione odnośnie do nowelizacji ustawy inwalidzkiej, jak również ustalił wytyczną linię dla dalszych prac organizacji. Postanowiono oprócz innych spraw przeprowadzić reorganizację Delegatury ZZIWS. R. P. we Lwowie z tem, że kierownictwo tejże obejmuje od 1 maja 1932 r. kol. L. Ratz.

KOL. INŻ. A. SCHLESINGER, wiceprezes Zarządu Głównego, z powodu jego zajęć prywatnych w Warszawie, opuścił stanowisko delegata Zjednocz. ZZIWS. R. P. we Lwowie z dniem 31 stycznia 1932 r. Kol. inż. Schlesinger na stanowisku delegata we Lwowie, gdzie równocześnie był przewodniczącym ZZIWS. we Lwowie, odznaczał się nadzwyczajną pracowitością i sumiennością na tych stanowiskach, a Zarząd Główny darzył go pełnym zaufaniem. To też z żalem serdecznym żegnano go przy opuszczeniu jego stanowiska, czemu Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie ZZIWS. we Lwowie, odbyte w dniu 12 grudnia 1931 r., dało dosadny wyraz, ofiarowując mu dyplom honorowy tegoż Związku, a Rada Naczelna na swem posiedzeniu, odbytem w dniu 17 stycznia 1932 r., wyraziła mu serdeczne podziękowanie za jego ciężką pracę na tych stanowiskach. Kol. inż. Schlesinger, mimo zmiany jego miejsca zamieszkania, pozostaje nadal z nami w ścisłym kontakcie, pełniąc funkcje wiceprezesa Zarządu Głównego. Życzymy mu w jego nowej pracy zawodowej dużo szczęścia i powodzenia.

ZGROMADZENIA PROTESTACYJNE w sprawie nowelizacji ustawy inwalidzkiej odbyły się we wszystkich naszych Związkach, co jest dowodem tego, że masy ofiar wojen, odczuły bardzo poważnie krzywdę, jaką się im zamierzało wyrządzić. Niepodobna tu umieścić tych wszystkich nadesłanych nam sprawozdań.

DELEGATURA LWÓW. Wszelką korespondencję przeznaczoną dla Delegatury Lwów należy odtąd adresować: Delegatura Zjednoczenia Związków Żyd. Inwal., Wdów i Sier. Wojen. R. P. na ręce p. L. Ratza, Lwów, ul. Kazimierzowska 25, I. p.

SPRAWOZDANIA O PRZEBIEGU WALNYCH ZGROMADZEŃ NASZYCH ZWIĄZKÓW zamieścimy w najbliższym numerze z powodu obecnego braku miejsca.

Obowiązkiem i w interesie każdego inwalidy i wdowy wojennej jest zaprenumerować naszą gazetę!

Pamięci Zmarłych.

Aal Sara, matka po poległym, członkini ZZIWS. w Rudkach, zmarła 20. VII. 1931, w 67 r. życia.

Wdowa wojen. Schleimer Sprinca, członkini ZZIWS. w Stanisławowie, zmarła w 42 r. życia w dniu 27. IX. 1931 r.

Inwalida wojen. Kleinmüntz r. Cygler Ignacy, członek ZZIWS. w Krakowie, zmarł w dniu 2. X. 1931 r.

Wdowa wojen. Placzek r. Weiss Gitla, członkini ZZIWS. w Tarnowie, zmarła 3. XI. 1931 r.

Inwalida wojen. Entner Józef, członek ZZIWS. w Turce n. Str., zmarł 21. XI. w 52 r. życia.

Wdowa wojen. Bartel r. Greif Fryda, członkini ZZIWS. w Samborze, zmarła 4. XII. 1931 r.

Inwalida wojen. Greif Saul, członek ZZIWS w Rudkach, zmarł w dniu 4. XII. 1931 r. w 48 r. życia.

Höhnisch Rachel, matka po poległym na wojnie, członkini ZZIWS. w Samborze, zmarła w dniu 13. XII. 1931, w 62 roku życia.

Rosenberg Feiga, matka po poległym na wojnie, członkini ZZIWS. w Turce n. Str., zmarła w dniu 15. XII. 1931, w 76 roku życia.

Inwalida wojen. Hirt Mojżesz, członek ZZIWS. w Samborze, zmarł 27. XII. 1931, w 48 roku życia.

Scheiner Chaja, matka po poległym na wojnie, członkini ZZIWS. w Samborze, zmarła w dniu 16. III. 1932, w 70 roku życia.

Inwalida wojen. Abram Gelman, członek ZZIWS. w Wilnie, zmarł w dniu 25 marca 1932, w 60 roku życia. — Zmarły był jednym z najstarszych inwalidów w Wilnie i jednym z założycieli Związku żyd. inwal. w Wilnie.

Inwalida wojen. Storch Icyk Szmil, członek ZZIWS w Jarosławiu, zmarł w dniu 31. III. 1932, w 61 roku życia.

Inwalida wojen. Kohl Leon, członek ZZIWS. w Drohołyce, zmarł 25. IV. 1932, w 45 roku życia.